

“ Z A R J A ”

MESEČNIK ZA SLOVENSKO ŽENSTVO V AMERIKI.

Štev. (No.) 15.

September, 1930

Letnik (Volume) 2.

Za dobrobit Zveze



STAVA in pravila sprejeta na zadnji konvenciji v Sheboygan, Wis. so danes priobčena. Po ukrepu konvencije so ta pravila veljavna za dobo treh let.

Kot sem že v eni izmed zadnjih številk Zarje omenila, so pravila tukaj zato, da se jih izpolnuje. Uradnice imamo vrhu tega še to dolžnost, da gledamo, da se pravila upoštevajo in da jih zagovarjamo in branimo. Zato nas je konvencija postavila! Dolžnost glavnih uradnic v prvi vrsti je, da branijo ustavo organizacije. Ker je ustava ali Charter podlaga vseh pravil, se moramo ozirati na to, da ta ostane neizpremenjen.

Preberite Charter na prvi strani pravil in tam boste našle, da državni zakoni dovoljujejo naši Zvezi poslovati edinole pod imenom Slovenska Ženska Zveza. Ravno tako zahteva Charter, da mora imeti Zveza svoj urad v Cook okraju, h kateremu spada mesto Chicago. To je označeno tudi v pravilih.

Iz izkušnje naših podpornih organizacij vidimo, da se je večkrat na konvencijah skušalo ovreči Charter, to je premestiti sedež ali pa spremeniti ime. Izkušeni delegati in glavni uradniki pa so vedeli, da je njihova dolžnost braniti Charter. Zato vidimo danes po tolikih letih, da vsaka organizacija posluje vedno še pod tistim imenom pod katerim se je rodila.

Nista samo dolžnost in ponos, ki navajata glavne uradnike in ustanovnike h temu, da branijo Charter, ampak tudi umno gospodarstvo zahteva, da se ne nalagajo nepotrebni stroški na vrat organizacije. Slabo se bo godilo organizaciji, ki ne vzame svojega Charterja za resno, ki ne spoštuje listine, ktera je studenec iz katerega je zrastle mogočna reka, ki napaja in oživlja narodno delo. Zato se sliši vedno in povsod pri vseh varnih in odgovornih organizacijah; in čim močnejša in starejša je, močnejši je glas: Roke proč od Charterja!

Kako radi imena naše organizacije? Spreminjati ga ne moreš in ne smeš brez uradnega dovoljenja. Novo ime, nov Charter. Enemu človeku se dopade eno ime, drugemu drugo. Eden se ponaša z imenom Janez, druga je pa Micika; tretjemu se ne dopade nobeno izmed teh imen. Vsak pošten človek gre skozi življenje z enim in istim imenom in

naj bo to ime še tako skromno; ime je ki se ga mu je dalo pri rojstvu. Človeku pa, ki spreminja svoje ime v vsakemu kraju in ob vsaki priliki, nihče ne zupa. Vsaka poštena korporacija se tega zaveda, zato ne spreminja imena, razven če je v to prisiljena in še le tedaj v skrajni sili.

Za Slovensko Žensko Zvezo smo krstili našo organizacijo. Devet botric je imela ko se je prosilo za Charter in vse so soglašale, da je ime lepo in ne najdemo lepšega. Skromno je to ime, pove pa dovolji natančno kaj zastopa: Prikladno je, kratko je in lahko razumljivo. Odgovarja vsem zahtevam. Pošteno se je Zveza začela, pošteno šla skozi življenje in redno plačevala svoje obligacije. Vse podružnice so se ustanovile pod tem imenom, vse listine bile natisnjene s tem imenom. Vse regalije, zastave, znaki in pečati nosijo to ime. Zakaj se naj sramujemo tega imena danes? Okoli štiri tisoč slovenskih žen in deklet je stopilo pod ta papir in priseglo braniti ime, čast in dober namen Slovenske Ženske Zveze.

Nič ni čudnega, da se hoče spremembo imena. To se pojavlja redno pred vsako konvencijo in včasih tudi po konvenciji. Da bi se dodala beseda katoliška k imenu, ali bi se potem dovolj označilo versko prepričanje članstva? Imamo skušnje, da ime ne pomeni nič, če niso pravila od zadaj katere more članstvo spolnovati. Pravila odločno zahtevajo, da se sprejemajo samo praktične katoličanke; isto povdarja Načelna Izjava.

Jaz, kot predsednica, sem pod prisego obvezana zagovarjati in braniti ustavo in pravila. Vse to bom branila tako dolgo, dokler ne stopi na noge tričetrtina članstva bodiseže potom splošnega glasovanja ali pa na prihodnji konvenciji potom tričetrtine delegatinj ter odloči, da je to ime, pod katerim je bila Zveza rojena in pod katerim je tako močno napredovala in zaslovela po Ameriki, nepopolno in zanič. Do takrat bom pa klicala tako glasno, da me bo čula vsaka članica pri vsaki podružnici S.Ž.Z.: — Roke proč od Charterja!

Morebiti se motim, ker govorim samo kot uradnica Zveze. Mogoče pa članstvo res želi premembe imena. Mogoče bo pod drugim imenom Zveza boljše napredovala in če bi premenile sedež kam dru-

gam, bi bilo mogoče več privlačne sile za pridobivanja članstva? Vsak človek ima svojo misel. Da bo enkrat za vselej konec teh homatij in vprašanje Charterja rešeno, ter, da se ne bo več trosil čas in denar, želim in svetujem, da tudi članstvo spregovorijo svojo besedo. Od sedaj naprej bo ena stran glasila namenjena samo zato, da se bo dala prilika vsaki članici izraziti svoje mnenje za, in proti premembi Charterja. Če bo dovolj zanimanja za to vpraša-

nje, se bo konečno dalo na splošno glasovanje pri vseh podružnicah: kedaj, kako in na kak način naj se Charter zboljša. S tem se bo prihranil čas in denar prihodnji konvenciji.

Sesterske pozdrave,

Marie Priland, predsednica.

Pripomba uredništva:—Na zahtevo priobčujemo to kot uvodni članek, vendar pa uredništvo odklanja vsako odgovornost.

Rev. Anton Schiffrer:

Šola



AJSIBO zvon še tako dragocen, izlit iz samih šmarnih petic kot blejski, ali pa tako velik kot šmarnogorski, nobeden ne zazvoni tako lepo po materinih ušesih kot — šolski zvonček. Ni čuda! Tri mesece poslušati otročje kričanje okolo oglov hiše, jih paziti neprenehoma ko kolovratijo okolo nog po kuhinji, ali pa preobračajo kozolce po ravno postlanih posteljah, to ni nobena šala. Ni čuda, da se je na tihem oddahnila marsikatera mati, ko je čula glas šolskega zvonca. Vsaj za par ur na dan je zavladal svetonedeljski mir in prazniško razpoloženje po hiši. Niti pes ne napenja več svojih pljuč kot jih je med počitnicami, in tudi mačka se ne potepa toliko, kot se je v pasjih dneh. Tolika je moč šolskega zvonca!

Počitnice za skrbno mater so se začele. Pravzaprav za mater telesnega počitka ni nikdar. Če je dosegla duševni mir s tem, da se je iznebila za nekaj časa skrbi, kje so otroci, kaj počenjajo in kako “rastejo v modrosti in starosti in v milosti pri Bogu in pri ljudeh,” si je odložila veliko breme in odgovornost raz svojih ram.

Da otrok raste v modrosti in starosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh, to je prva dolžnost, katere se morajo zavedati stariši. Kot vidimo, je evangelist sv. Luka rabil zelo izbrane izraze, ko opisuje otroško dobo Zveličarja sveta. Omenil ni ničesar drugega, kot ravno one lastnosti, katere otrok potrebuje v svojih nežnih letih, če hočejo stariši, da bo kedaj iz otroka zrastel mož, ki bo enkrat v ponos starišem, v korist človeški družbi in samemu sebi. Da otrok doseže ta namen, je potreba šole.

Pod besedo šola razumemo kraj ali prostor, kjer se človek vzgaja in uči. Namenoma rabim besedo človek, kajti otrok je mali človek, ki ima zmožnosti v sebi igrati enkrat v človeški družbi veliko ulogo. Kakšno ulogo bo igral, to zavisi popolnoma od njegove šole.

Čegav je otrok? Moj, bo odgovoril vsak skrben oče in ravno tako mati. Ni res! Otrok je najprvo božji, potem šele prideta na vrsto s svojimi pravicami do otroka oče in mati. V zgodovini narodov pred prihodom Kristusa na svet opazimo med vsemi narodi, da je otrok spadal vedno državi ali pa rodu, in država in rod sta razpolagala z njegovim življenjem in z njegovo smrtjo. Isto opazimo pri Rimljanih, kjer je bil otrok smatran kot lastnina očetova. Če je oče otroka takoj po rojstvu vzel v svoje naročje, je to pomenilo, da ga je on pripoznal za svojega, če ne, se je otroka kratkomalo vrglo na cesto, da je ali poginil od lakote, ali so ga raztrgale divje zveri, ali ga je pa pobral, kdor je hotel in razpolaga ž njim po svoji volji. Noben paganski mislec ni nikdar odkril vrednosti življenja otroka. Šele Kristusov nauk je dal otroku tiste pravice in tisto svobodo, katere pripadajo njemu v človeški družbi. “Pustite male k meni, ker njih je nebeško kraljestvo!” — “Glejte, da ne zanemarjate katerega izmed teh malih — kajti njihovi angelji v nebesih vedno gledajo obraz mojega Očeta, ki je v nebesih.” — “Gorje mu, kdor pohujša katerega izmed teh malih; boljše bi mu bilo, da bi se mu obesil mlinski kamen na vrat in se ga potopilo v globino morja.” — Tako je učil Kristus o pomenu in pravicah otroka in ravno isti nauk je učila cerkev, katero je On ustanovil, naglasim, toliko časa, dokler se ji ni posrečilo iztrgati iz rok rodu, države in očetove oblasti moč nad življenjem in smrtjo otroka. Pobirala je zavržene novorojence po cestah jih vzela pod svojo izrejo in pod svojo vzgojo. Še več! Potom sv. krsta jih je povzdignila v otroke božje, kristjane, in v dediče kraljestva božjega. Kot otrok božji je šele novorojenček dobil iste pravice do življenja, svobode in sreče, katera pripada vsakemu človeku po božjih in človeških postavah. Tako je označil pomen in pravico otroka Lactantius, zgodovinar in cerkveni učenik. Temu nauku se je uklonil Konstantin, rimski cesar, še kot pagan, in proglasil v l. 330 po Kristusovem

rojstvu: Noben oče ne sme več niti usmrtiti svojega otroka in ga tudi ne zavreči.”

Najsibo otrok še tako majhen, še tako zanikrn, še tako reven in nizkega stanu, v očeh božjih je postal potom sv. krsta otrok božji in enakopraven del mističnega telesa, katerega glava je Kristus. Le oni, ki pozna pravo vrednost otroka, tako vrednost kot mu jo daje cerkev Kristusova, le oni je sposoben vzgajati in učiti otroka. Stariši, ki se ne zavedajo tega dejstva, delajo krivico svojemu lastnemu otroku, in stariši, ki pošiljajo otroke v šolo, kjer se otrokom ne stavi vedno pred oči pomen njihovega vzvišenega poklica, zanemarjajo svoje dolžnosti proti Bogu in proti svojim otrokom.

V Ameriki je starišem na razpolago pošiljati svoje otroke v državne ali javne šole ali pa v zasebne ali verske šole. Državne šole vzdržuje ljudstvo potom davkov, zasebne šole podpira le oni, ki jih rabi. Ker ima država oblast nad javnimi šolami, uči ona po svoje in vzgaja po svoje. Ne moremo oporekati ljudski šoli, da ne uči in ne bistri razuma. Nikjer na svetu nima ljudska šola na razpolago toliko denarnih sredstev, kot ravno v Zedinjenih državah. Udobnosti po ljudskih šolah je celo preveč. Le malo je domov, ki bi mogli nuditi svojim otrokom isto kot dobe v marsikateri šoli v tej deželi. Koliko starišev se pritožuje danes, da je ravno ta udobnost odtujila njihove otroke njihovem lastnemu domu. Ker se pa izključuje iz šolske sobe versko-nravna podlaga, o vzgoji ne more biti govora. Kar je slabega po naziranju šolskih oblasti in učiteljev, tisto se slika otrokom kot slabo, in kar se zdi oblastim za dobro, imenuje ljudska šola dobro. Imajo gotova načela, katerih podlaga je edinole človeška oblast in spremenljivi človeški nazori. Vsa taka nadomestila moremo smatrati le za nadomestilo vzgoje, ne pa za pravo vzgojo.

Dajmo javnim šolam vse, kar jim gre! One skušajo napraviti iz svojih učencev dobre državljane, kakor najboljše vedo in znajo. Kako negovati človeško telo potom znanja vsakovrstnih prirodoslovnih ved, kakšno je človeško telo, kako deluje in kako raste; v tej stroki so ljudske šole neprekosljive. Nihče jim ne more očitati njihove zmožnosti za bistenje uma v gotovih strokah. Kdor ne vidi v svojem otroku ničesar družega, kot najbolj razvito žival, kot pagana, kateremu “je njegov trebuh — bog”, ene lačne usta več pri hiši, za takega človeka je ljudska šola kot nalašč. Pagan med pagane!

Ali sem preoster v moji sodbi, morebiti pristransk? Naj govori mesto mene Dr. Geo. Counts, profesor in najboljši zagovornik ameriške javne šole. V knjigi “The American Road to Culture” navaja med drugim sledeče misli: “Amerikanci smatrajo izobrazbo za sredstvo, potom katerega se bo odstranilo vse razlike med posamezniki in potom

katerega bo mogel doseči vsak človek svoj cilj, po katerem hrepeni. — Ameriško šolstvo, ravno tako kot ameriško družabno življenje, potrebujeeta novega vpogleda v življenje in ta vpogled se bo mogel prilagoditi novi civilizaciji.” — Izvajanja Dr. Countsa so jasna kot beli dan. V par stavkih bi se dalo navesti takole: Ne poznamo naroda, ki ni bil in ki ni danes pod kontrolo kakega razreda ljudi. Kadar je prišlo do prevrata, je seveda izginil razred in stopil drugi na njegovo mesto. Poduk v ameriških javnih šolah je pod kontrolo gotovega razreda ljudi, ki se zanimajo zato, da ostane socialni red ravno tak, kot je in rabijo šolski poduk v ta namen. (Ne omenja sicer, ve pa vsakdo, da je ta razred framasonstvo.) Razvidno je, da med tem privilegiranim razredom ni ničesar skupnega s kristjanstvom. Pravica in krščansko usmiljenje se zagovarjata v šolah edino le zaradi koristi razreda, ki gospoduje. Ta razred naj potom državnih šol uvede v družbo nov vpogled v življenje, vpelje novo vero in nove nazore. Šola naj služi v ta namen, da se bo dobro načrtani prevrat izvršil.

Tako govori človek, ki pozna ameriško javno šolo in ve dobro, kaj se godi zadaj za kulisami. Naloga šole — po njegovem prepričanju — je, prinesiti v ameriško družabno življenje nove nazore, novo vero, novo moralo, novega, od človeka ustvarjenega Boga. Ali ni to zadostno priznanje, da je cela, neprecenljiva stavba ameriškega javnega šolstva postavljena na pesek in se mora razrušiti ob prvem viharju, ker nima nobene prave podlage. Beri zgodovino in našel boš, da prevrati še nikdar niso prinesli človeštvu novega vpogleda v življenje in še manj vere, ki bi bila toliko vredna, da bi se napisala na papir. Celostremljenje bi se dalo primerjati bogatemu, oženjenemu človeku, ki je postavil novo krasno hišo, jo olepšal z vsakovrstnimi novotarijami in jo opremil z vsemi modernimi napravami ter dal razglasiti, da išče nove žene, lepe in mlade, ki bo soglašala s scenerijo novega doma.

Ni čudno, da svari namestnik Kristusov, Pij XI., proti takim novotarijam v svoji zadnji encikliki. Naj navedem par točk. — “Nevtralna ali javna šola, iz katere je poduk o veri izključen, je v nasprotju s fundamentalnimi principi vzgoje. — Vsaka šola, ki ni s Cerkvijo, je proti njej; vsaka srednja pot je nemogoča. — Namen Cerkve ni gospodovati nad narodi, temveč braniti jih pred zmotami, katere ogražajo obstoj naroda in človeštva sploh. — Obisk šole, katere vrata so odprta vsakomur, bodisi že kristjanu ali pa paganu, katoličanu in židu, je katoličanu prepovedana. — Vera je podlaga vzgoje, zato mora biti ves poduk, učne knjige, ustroj šole in učiteljska moč pod nadzorstvom Cerkve. Le šola, ki se ravna po teh predpisih, je sposobna za vzgojo katoliške dece. — Šola je nadaljevanje in izpopolnitev

vzgoje, ki se začne v družini ob materinem naročju; ona je namestnica starišev in katoliških starišev namestniki smejo biti edinole katoliške šole. — Le tam, kjer krajevne razmere ne dopuščajo, je dovoljeno pošiljati otroke v javno šolo zato, da stariši ne pridejo v nasprotje z državnimi zakoni."

Krščanstvo zahteva vzgojo celega človeka, njegove duše in telesa. Negovanje telesa se imenuje vzreja, negovanje duše pa vzgoja. Vzgoja volje je ravno tako potrebna kot vzgoja razuma; oba sta namreč lastnosti ene in iste duše. Razum brez volje in milosti božje, ki daje razsvetljenje razumu in moč volji, je brez pomena. Volja je namreč tista gonilna sila, ki navaja človeka k dobremu in ga varuje zlega. Duševna obvlada, to je obvlada volje, se vzgaja v prijaznem občevarju z dobrimi ljudmi, posebno pa v občevarju z Bogom potom molitve in premišljanja.

Krščansko vzgojeslovje zajema svoje nauke za negovanje telesa in duše prvotno iz božjega razodetja. Temu znanju pridružuje nauke iz dušeslovja in prirodoslovnih ved. Večna resnica, Bog sam, je razodel, da je človeška duša naumrjoč duh in človeško telo prebivališče duše, in pri krščenem človeku tudi tempelj sv. Duha. Prava vzgoja ne obstoja

samo v vsestranskem znanju, temveč tudi v samovladni misli, v samovladi volje in v samovladi človeških dejanj, v soglasju moči in notranjih sil in v napredovanju v naravni prostosti. To je edino prava pot, ki vodi do sreče na tem svetu in potom te sreče do glavnega namena življenja, do večne blaženosti v Bogu.

Le ena šola je, ki uči in vzgaja otroka, in ta je katoliška farna šola. Le v tej šoli se zavedata otrok in učitelj, da sta oba otroka božja. Le v tej šoli je možno medsebojno spoštovanje kot se spodobi med ljudmi, ki vedo, da so udje enega in istega mističnega telesa, katerega glava je Kristus sam. Le v tej šoli se more reči, da ni samo beseda, ki vzgaja, temveč tudi vzgled učitelja, ki za seboj potegne. Edino le taka šola more biti namestnica katoliških starišev.

Katoliška mati! Šolska doba se je začela, oziroma se ima začeti v par dneh. Premisli dobro, predno pošlješ otroka med tuje ljudi. Njegov časni in večni blagov in obenem tvoja sreča in nesreča na stare dni, zavisi od vzgoje, katero bo dobilo tvoje dete. Če hočeš uživati duševni mir in duševne počitnice, pošlji, če le možno, svojega otroka v — katoliško šolo.

Ustava in pravila S. Ž. Z.

Načelna izjava.

Slov. Ženska Zveza je ustanovljena na katoliškem temelju.

Ta temelj Zveze ostane neizpremenjen, dokler ga ne ovržejo tri redne konvencije po vrsti s tričetrtinsko večino navzočih odbornic in delegatinj, ali pa članstvo s tričetrtinsko večino oddanih glasov pri treh referendumih, toda od enega referenduma do drugega mora poteči najmanj tri leta časa.

ČLEN I.

Ime in sedež.

1. Ime organizacije je: Slovenska Ženska Zveza, skrajšano S. Ž. Z. (V angleščini: Slovenian Ladies' Union, skrajšano S. L. U.) Ustanovljena je bila 19. decembra 1926 v šolski dvorani sv. Štefana v Chicagi, Ill.

2. Sedež S. Ž. Z. je v mestu Chicago, okraju Cook, državi Illinois.

ČLEN II.

Namen.

Namen S. Ž. Z. je:

1. Združiti slovenske žene in dekleta v Združenih državah ameriških.

2. Širiti izobrazbo in kulturo med svojimi člani.

3. Vzgajati naše ženstvo v slovensko-ameriškem duhu, pomagati jim do ameriškega državljanstva ter jih opozarjati, da ne zanemarjajo svojih volilnih dolžnosti.

4. Preskrbeti svojim članicam primeren pogreb. V ta namen se pobirajo prostovoljni prispevki med članicami.

5. Iskati zvezo z drugimi mednarodnimi ženskimi organizacijami ter tako prispevati svoj del k svetovnemu ženskemu gibanju.

ČLEN III.

Članstvo in podružnice.

1. V Slovensko Žensko Zvezo se sprejemajo žene in dekleta jugoslovanske narodnosti, ki so praktične katoličanke, lepega moralnega vedenja in pri dobrem zdravju. Biti morajo 15 let in ne več kot 55 let stare.

2. Podružnica se lahko ustanovi v vsaki naselbini v Združenih državah ameriških ali Kanadi z 8 članicami.

3. V naselbini, kjer je že podružnica S. Ž. Z., se lahko ustanovi nova podružnica le z dovoljenjem glavnega odbora.

ČLEN IV.

Izobraževalni Klubi.

Pri vsaki podružnici se lahko ustanovijo izobraževalni klubi; to je šivalni, gospodinjski ali športni. K tem klubom lahko spadajo vse članice, ali pa si ustanove dekleta svojega in starejše ženske svojega. Klubi si naj preskrbijo učiteljice ali načelnice, ki bodo članice poučevale o vsem, kar želijo vedeti. Ti klubi naj tudi dajejo predavanja o raznih koristnih rečeh. Načelnica vseh teh klubov se izvoli na konvenciji ali imenuje po gl. odobru ter se smatra kot gl. uradnica. Ona dava navodila in pojasnila ter ima za to poseben prostor v Zvezinem glasilu.

ČLEN V.

Poslovanje in sredstva.

1. V dosego poslovanja S.Ž.Z. plača vsaka članica 75c pristopnine in za mesečne prispevke 25c. Meseca julija vsako leto plača vsaka članica 50c v stroškovni sklad. Vsaka na novo pristopila članica dobi knjižico in izkaznico brezplačno.

2. Zveza ima dva sklada in sicer generalni stroškovni sklad in sklad za pogrebne izdatke. V generalni sklad spada naročnina za glasilo, ki znaša 10c mesečno od vsake članice in julija meseca vsako leto 50c ter vsi ostali prejemi za knjige, tiskovine, charter, kakor tudi prebitek od knjige Ameriška Slovenka in vsake druge publikacije, ki jih bo Zveza izdala, kakor tudi računске knjige za podružnice. Iz tega sklada se plačajo vsi upravni in tiskovni stroški.

V sklad za pogrebne stroške spadajo vsi preostali prispevki od članic. Kadar bi pa v tem skladu nastal primanjkljaj, se objavi oglas za prostovoljne prispevke. Iz tega sklada se ne plačuje ničesar drugega, kakor samo za pogrebne stroške in sv. maše umrlih članic.

ČLEN VI.

Dolžnosti članic.

Dolžnost članic je:

1. Redno obiskovati redne ali izvanredne seje.
2. Plačevati vsaki mesec svoje redne ali izvanredne prispevke. Članica, ki dolguje dva meseca assesment na gl. uradu, se smatra kot črtana. Ako želi pristopiti nazaj, mora plačati pristopnino kot nova prosilka ter se jo tudi pri pogrebnih stroških smatra kot novo članico.

3. Delovati v vseh ozirih za napredek organizacije.

4. Vsaka članica naj se uljudno in dostojno vede do svojih sosester. Katera članica bi pa obrekovala in na časti škodovala svoji sosestri, ali obrekovala in rovala proti organizaciji, se postavi pred porotni odbor, v katerega se izbere 5 članic izmed

podružnice. Če se pronajde krivo, se jo iz Zveze izključi. Zadnji odlok v takih zadevah ima gl. svetovalni odsek S.Ž.Z.

ČLEN VII.

Pravice članic.

Članice so deležne vseh pravic in ugodnosti, ki jih deli ta organizacija, in sicer:

1. Za vsako umrlo članico plača organizacija za pogrebne stroške;

a) Po preteku enega leta od časa pristopa, \$50.00.

b) Po preteku dveh let od časa pristopa, \$100.00.

2. Vsaka članica je upravičena do vseh ugodnosti, ki jih bo organizacija po možnosti delila v kulturnem in izobraževalnem oziru.

3. Članica, ki nima vsak mesec poravnanih svojih rednih in izvanrednih prispevkov v gl. uradu, ni opravičena do nobenih ugodnosti, ki jih Zveza deli, ne dobiva glasila in tudi v slučaju smrti se za njo ne plača nobenih pogrebnih stroškov.

ČLEN VIII.

Naznanilo smrti.

1. Ko umrje članica pri podružnici, tajnica to sporoči na gl. urad, na kar prejme tozadevne listine, katere izpolni odbor podružnice. V vsakem slučaju mora biti priložen "burial certificate" ali duplikat.

2. Pogreba naj se po možnosti vse članice udeležijo. Podružnica naj določi šest članic kot častno stražo umrli. Straža stoji z gorečimi svečami ob rakvi za časa sv. maše zadušnice.

ČLEN IX.

Izkaznice.

Zveza daje izkaznice članicam in sicer brezplačno. Ko članica umrje, naj se ta izkaznica vrne na gl. urad. Vsaka članica ima pravico pri svoji podružnici označiti, kdo naj prejme svoto, katero Zveza daje za pogrebne stroške. Ako članica nima tega označenega, se izplača svota tistemu, ki oskrbuje pogreb umrle članice.

ČLEN X.

Charter.

Zveza je inkorporirana v državi Illinois. Posamezne podružnice lahko dobijo duplikat zvezinega charterja, ako tako želijo. Poravnati pa morajo za stroške istega. Za nabavo charterja znašajo stroški \$10.00.

ČLEN XI.

Knjige.

Zveza daje vsaki novo pristopili članici plačilno knjižico skupno s pravili Zveze in sicer brezplačno. Članica, ki ponovno zahteva plačilno knjižico, plača za njo 15c.

Zveza daje računске knjige za tajnice in blagajničarke, in to radi tega, da bo sistem poslovanja pri podružnicah povsod enak. Cena za dve knjigi je \$1.00, kar mora plačati podružnica.

ČLEN XII.

Odbori.

1. Glavni odbor se izvoli na konvenciji. Nominacija je javna, volitev pa tajna.

2. Glavni odbor obstoji iz predsednice, dveh podpredsednic, tajnice, blagajničarke. Predsednica, tajnica in blagajničarka tvorijo izvrševalni odsek. Zveza ima v gl. odboru poleg navedenih tudi tri nadzornice, pet svetovalk in pet članic prosvetnega odseka.

Urednica glasila je obenem predsednica prosvetnega odbora.

Zveza ima gl. načelnico izobraževalnih klubov. Vse gl. uradnice morajo biti ameriške državljanke.

3. Odbor podružnice obstoji iz predsednice, podpredsednice, tajnice, pomožne tajnice, blagajničarke, treh nadzornic ter načelnice izobraževalnega kluba, kjer isti obstoji.

ČLEN XIII.

Obstoj organizacije in podružnic.

1. Organizacija obstoja, dokler šteje 12. članic.

2. Lokalna podružnica se ne more razpustiti, dokler šteje pet članic.

3. V slučaju razpusta podružnice pripade vse njeno premoženje sesterskemu samostanu v Lemontu.

ČLEN XIV.

Uradno glasilo.

1. V svrhu širšega delokroga in boljšega razumevanja vseh stvari, tikajočih se SZZ., izdaja organizacija lastno glasilo "Zarja", katero vsaka članica prejema enkrat na mesec.

2. Glasilo mora biti urejevano v soglasju pravil SZZ. Pospešuje naj medsebojni sporazum ter naj zato ne sprejema in objavlja dopisov ali člankov prepirljive vsebine, oziroma takih, iz katerih bi se lahko izcimila kakoršnakoli polemika, ki bi škodovala organizaciji, odborom ali posameznim članicam.

3. V glasilu SZZ. se naj priobčuje članke za poduk in izobrazbo članic, spoštovanje do vere in slovenske narodnosti ter vzgaja članice za zavedne ameriške državljanke. Dalje naj bo glasilo medij, potem katerega se širi agitacija za napredek organizacije in naj bo vedno pripravljeno braniti ženske pravice.

4. Glasilo naj bo središče Zveze, v katerega pišejo članice in poročajo ali dajejo nasvete. Glasilo tudi poroča o vseh prireditvah, sejah in sestankih raznih podružnic, kakor tudi gl. odbora. Zato naj vse tajnice in druge članice poslužujejo glasilo in pošiljajo svoje dopise pravočasno.

5. Glasilo naj se tiska deloma tudi v angleškem jeziku, da ima zastopstvo mladina. Prinaša naj o glase poštenih tvrdk in podjetij.

6. Glasilo se ima tiskati v kaki slovenski tiskarni in se v ta namen, tri mesece pred potekom pogodbe za tiskanje, razpiše ponudba. Nova pogodba se za določen čas napravi s tiskarno, ki je stavila najboljše pogoje.

7. Urednica glasila je obenem tudi upravnica ter v ta namen vodi seznam dohodkov in stroškov, katere vsakih šest mesecev predloži nadzornemu odboru v pregled. V vsaki številki glasila naj napiše en vzpodbujevalen članek.

8. V kočljivih zadevah in o urejevanju glasila ima presojeti prosvetni odsek, skupno z gl. predsednico Zveze. Ta odsek tudi razpiše ponudbe za tiskanje glasila, ko poteče prvi termin.

9. Da se omogoči izdajanje glasila, prispeva vsaka članica 10 centov, katera vsota je že všteta pri rednem mesečnem asesmentu. Glasilo "Zarja" naj obsega 24 strani z platnicami.

10. Cena listu je za članice \$1.20 letno, za vse druge \$2.00 Zastopnicam, ki bi hotele nabirati naročnino za list pri nečlanicah, da se daje 25% popusta. Če pa katera članica želi pošiljati svoj list v Evropo, doplača še 80c k običajni svoti.

11. Za nujna uradna poročila in reklamne članke ostane še za naprej mesečno glasilo list Amerikanski Slovenec.

ČLEN XV.

Konvencije in delegatinje.

Konvencija Slovenske Ženske Zveze se vrši vsaka tri leta ob času in v kraju, kot določijo navzoče delegatinje na vsaki zadnji konvenciji. Konvencija ima vrhovno oblast spreminjati, dostavljati ali ovreči pravila organizacije in podrejenih podružnic. Nadalje rešuje vse zadeve, ki pridejo pod njeno oblast.

1. Vsaka podružnica mora iz svoje blagajne skrbeti za kritje stroškov svoje delegacije.

2. Delegatinja je lahko vsaka dobrostoječa članica, ki je ameriška državljanica. Mora pa biti članica Zveze najmanj eno leto, ter se udeležiti seje najmanj šestkrat na leto.

3. Vsaka podružnica pošlje na konvencijo eno delegatinjo do sto članic. Nad sto članic je podružnica upravičena do dveh delegatinj. Nobena podružnica ne pošlje več kot dve delegatinji, ne oziraje se na število članstva.

4. Na konvenciji odločuje nadpolovična večina vseh oddanih glasov, to je za vse predloge in za volitve. Če bi se pa spreminjal charter, mora glasovati tri četrtine navzočih delegatinj, da je predlog veljaven.

5. Na konvenciji poslujejo posebni odbori, katere imenuje predsednica, in ti so: poverilni odbor,

odbor za resolucije in pritožbe, ter odbor za volitve. Ta odbor predloži zbornici imena kandidatkinj za glavne urade ter pri vsakem imenu dostavi sposobnost delegatkinje. Slednji odbor tudi predloži primerno plačo za glavne urade. Konvencija ima pravico predloge navedenih odborov sprejeti, jih zavreči ali amendirati.

6. Na Zvezine stroške pridejo na konvencijo sledeče gl. uradnice: Predsednica, 1. podpredsednica, tajnica, blagajničarka, predsednica nadzornega odbora, urednica glasila, predsednica svetovalnega odseka in načelnica izobraževalnih klubov.

7. Po izvolitvi se gl. uradnice takoj na konvenciji zaprisežejo.

ČLEN XVI.

Referendum. Splošno glasovanje.

1. Ako glavni odbor pride do zadeve, ki je ne more sam rešiti, lahko da zadevo na splošno glasovanje. Odobriti pa jo mora tričetrtnina celokupnega gl. odbora. Predloži se podružnicam cela zadeva pismenim potom in v glasilu Zveze. Nato se razpošlje glasovnice vsem podružnicam. Odbor podružnice skliče vse članice na sejo, kjer glasujejo po svojem prepričanju. Nadpolovična večina oddanih glasov zмага. Glasovnice se takoj po glasovanju odpošljejo na glavni urad. Ko poteče 14 dni po glasovanju, se došle glasovnice več ne upoštevajo.

2. Vsaka podružnica ima pravico predlagati, da se doda ali črta katerakoli točka ali člen pravil, razen asesmenta. Vsaka podružnica ima pravico staviti kak nov koristen predlog.

3. Vsak tak predlog se imenuje inicijativni predlog in mora biti stavljen od dobro stoječe članice. Če je na prvi seji ta predlog sprejet z nadpolovično večino navzočih članic, se na drugo sejo pismeno povabi vse članice in se jih obvesti, da se bo volilo za sprejem inicijativnega predloga. Ko se na drugi seji prebere ta predlog in se članicam dobro pojasni, sledi glasovanje. Ako zopet zмага nadpolovična večina, se ta predlog pošlje gl. tajnici. Podpisan pa mora biti od celokupnega odbora in od članice, ki je predlog stavila. Gl. tajnica potem ta predlog pošlje celokupnemu gl. odboru v odobritev. Če ga gl. odbor ne odobri, ker bi bil mogoče škodljiv Zvezi, ali bi bil v nasprotju s pravili ali načeli Zveze, mora v glasilu Zveze pojasniti, zakaj ga je zavrgel. V slučaju pa, da se dve tretjini gl. odbora izreče za ta predlog, je objavljen v glasilu. Če se potem deset podružnic iz treh različnih držav strinja, da naj gre ta predlog na splošno glasovanje, je šele pravomočen; na to gl. tajnica razpošlje glasovnice in naznani splošno glasovanje, ki traja 60 dni. Po preteku termina se naznani rezultat v Zvezinem glasilu. Vse glasovnice pa morajo biti v gl. uradu vsaj 14 dni po zaključku glasovanja; katere pridejo pozneje, so

neveljavne. Pri splošnem glasovanju odločuje nadpolovična večina oddanih glasov, razen če je prizadet Zvezin charter; za kar mora biti oddanih 3 četrtine glasov, da je odlok pravomočen.

ČLEN XVII.

Pravice in dolžnosti glavnih uradnic. — Pravice.

Glavne uradnice Slovenske Ženske Zveze imajo, soglasno s pravili, odločilno besedo v vseh zadevah tikajočih se Zveze, razen ob času konvencije. V slučaju, da nastane kaka zelo važna zadeva, ki jo glavni odbor ne more rešiti, odloči to splošno glasovanje. Glavni odbor ima izključno pravico, v odsotnosti konvencije tolmačiti pomen Zvezinih pravil v zmislu njih duha in koristi Zveze. Lokalne podružnice vodi njen odbor, na podlagi Zvezinih pravil. Vrhovno nadzorstvo ima glavni odbor.

Dolžnosti.

A. Glavna predsednica.

1. Glavna predsednica vodi vsa Zvezina zborovanja, podpisuje uradne listine in vse druge dokumente ki zahtevajo njen podpis ter nadzoruje vsa Zvezina poslovanja.

2. Izvršuje vse, v kar jo je pooblastila konvenčna zbornica.

3. V slučaju, da kaka glavna odbornica resignira, imenuje glavna predsednica drugo na njeno mesto. Tako imenovanje mora biti potrjeno od ostalega glavnega odbora.

B. Glavna podpredsednica.

1. Prva glavna podpredsednica nadomestuje glavno predsednico v vseh slučajih, kadar je ona zadržana. V slučaju izpraznitve mesta glavne predsednice, prevzame prva podpredsednica mesto glavne predsednice.

C. II. gl. podpredsednica.

C. 2. glavna podpredsednica izvršuje isto kot 1. gl. podpredsednica in jo nadomešča v vseh slučajih.

D. Glavna tajnica.

1. Glavna tajnica mora voditi natančno knjigovodstvo o vsem Zvezinem poslovanju, objaviti mora v glasilu Zveze mesečne dohodke in stroške obeh Zvezinih skladov med posameznimi podružnicami in Zvezo.

2. Glavna tajnica odda vsaka dva tedna ves denar, ki ga je od podružnic prejela, gl. blagajničarki skupno z natančnim seznamom, koliko je od katere podružnice prejela.

3. Gl. tajnica izdaja izkaznice članicam, charterje podružnicam, prošnje za sprejem, pravilne knjižice in prestopne liste, kakor tudi računске knjige za tajnice in blagajničarke raznih podružnic. Vse podružnice ima spisane po številkah in datum ustanovitve; ona hrani vse Zvezine listine in rekorde, znake in pečat, kakor tudi častno knjigo.

4. Izdelava in razpošilja vse denarne nakaznice, potrjene od predsednice in blagajničarke, za vse stroške, ki jih je Zveza obvezana plačati.

5. Gl. tajnica opravlja tudi vsa dela, ki spadajo v njeno področje, ali jih naloži gl. odbor ali konvencija.

6. Razpiše v sporazumu izvrševalnega odseka poseben asessment, če je tako potrebno.

7. Vsakih šest mesecev zaključi knjige in jih predloži nadzornemu odboru v pregled.

8. Ako katera izmed podružnic nima plačanega asessmenta v gl. urad do zadnjega dne v mesecu, mora o tem obvestiti predsednico.

E. Gl. blagajničarka.

1. Gl. blagajničarka sprejema ves denar od gl. tajnice ter ga nalaga na čekovni račun v kako varno banko. Kadar se na tem skladu nabere \$2000.00, opozori gl. predsednico in tajnico, da se naloži denar na obresti, na čekovnem računu naj ne bo več kot \$1000.00.

2. Podpisuje čeke, ki jih nakaže gl. tajnica in si zaznamuje vse dohodke in stroške. Knjige predloži nadzornicam v pregled in sicer enkrat na vsakih šest mesecev.

3. Na konvenciji sporoča natančno o Zvezinem premoženju.

4. Vse važne listine in knjižice, ki se tičejo investiranja, hrani v varnostni shrambi na banki.

E. Nadzornice.

Dolžnost nadzornega odbora je: Nadzorovati celo poslovanje Zveze. Dvakrat na leto (ali kakor določi konvencija ali glavna predsednica), mora z glavno predsednico pregledati vse Zvezine knjige in račune ter podati o tem svojo izjavo. Predsednica nadzornega odbora tudi hrani poročstvo gl. predsednice, gl. tajnice in gl. blagajničarke.

1. Nadzorni odbor se izvoli iz zmožne delegacije tistih podružnic, ki so najbližje glavnega urada, da se prihrani vožne stroške.

G. Svetovalke.

Svetovalke imajo nalogo svetovati in razsojevati v vseh nesporazumih v Zvezi ali med Zvezo in podružnicami. Nadalje priporočati glavnemu odboru ali posameznim podružnicam razne koristne spremembe.

H. Prosvetni odsek.

Prosvetni odsek ima nalogo širiti kulturo in izobrazbo s tem, da skrbi za:

- a) Predavanja in dobre dramatične predstave;
- b) poduk o pridobivanju ameriškega državljanstva;
- c) dobre, našemu članstvu koristne knjige in drugo čtivo.
- d) ima nalogo skrbeti za reklamo Zveze. V oskrbi ima tudi Zvezino glasilo.

I. Načelnica Izobraževalnih klubov.

Na konvenciji se izvoli ali pa jo imenuje gl. odbor, načelnico izobraževalnih klubov. Ona daje dobra navodila in vsa pojasnila za ustanovitev izobraževalnih klubov. Ima svoj poseben oddelek v Zvezinem glasilu kjer lahko priobčuje vse, kar bi bilo za pospešitev izobrazbe med članicami.

J. Plača gl. uradnic:

1. Plača gl. predsednici znaša \$25.00 mesečno.
2. Plača gl. tajnici znaša \$50.00 mesečno.
3. Plača g. blagajničarki znaša \$50.00 letno.
4. Plača urednici in upravnici glasila znaša \$50.00 mesečno.
5. Kadar nadzornice, gl. predsednica, tajnica in blagajničarka, pregledujejo Zvezine knjige, so opravičene do \$5.00 dnevnicke poleg vožnih stroškov.

K. Glavne seje.

Seje izvrševalnega in nadzornega odbora se vršijo v uradu gl. tajnice v mesecu januarju in juliju, ali kakor naznani gl. tajnica. Na te seje pride izvrševalni odsek in nadzornice, lahko gl. predsednica povabi tudi urednico glasila ali načelnico izobraževalnih klubov, ali predsednico svetovalnega odseka, v slučaju, da imajo kaj važnega poročati.

L. Bondi.

Bond gl. predsednice, gl. tajnice in gl. blagajničarke znaša \$3000.00 (tri tisoč dolarjev) za vsako. Bonde preskrbi Zveza.

ČLEN XIX.

Investiranje.

Da se dobi večje obresti, se investira Zvezino premoženje v najbolj zanesljive bonde. Denar investirajo gl. predsednica, gl. tajnica, gl. blagajničarka in predsednica nadzornega odbora.

ČLEN XX.

Pravice in dolžnosti odbornic krajevnih podružnic.

A. Predsednica.

1. Predsednica vodi seje podružnice, pazi na red pri sejah in nadzoruje delovanje odbornic podružnice.

2. Predsednica ima vrhovno vodstvo pri podružnici ter z ostalim odborom vred skrbi za dostojen pogreb umrlih članic.

3. Predsednica ima pravico s privolitvijo ostalega odbora sklicati izvanredno sejo, ako je to v prid podružnice. V slučaju pritožbe ali kake druge važne zadeve, ki bi se na seji obravnavala, morajo biti vse članice pismenim potom na sejo pozvane.

B. Podpredsednica.

Podpredsednica nadomešča predsednico v vseh slučajih, kadar je ona zadržana ali pa vsled bolezni ne more opravljati svojega posla. V slučaju smrti ali odstopa predsednice prevzame mesto predsednice podpredsednica do prihodnjih volitev.

C. Tajnica.

1. Tajnica sprejema od članic ves denar name-

njen za Zvezo ali podružnico ter izroči denar blagajničarki, vsaj enkrat na mesec.

2. Vodi knjige in izdeluje mseečna in letna poročila o vseh prejemkih in izdatkih za Zvezo in podružnico.

3. Pošilja mesečni asessment, pristopnino in morebitne druge pristojbine na glavno tajnico pravočasno, da je v njenih rokah najpozneje 25. dan vsakega meseca.

4. V slučaju smrti kake članice skrbi, da je “burial certificate” pravilno izdelan in poslan na glavni urad.

5. V slučaju, da tajnica ne pošlje vsak mesec asessment na gl. urad, je cela podružnica za tisti mesec suspendirana. V slučaju, da umre katera članica isti mesec, ne dobi podpore od Zveze.

D. Pomožna tajnica.

Pomožna tajnica ali zapisnikarica vodi zapisnik vseh rednih in izvanrednih sej podružnice. V slučaju, da je tajnica odsotna, opravlja njeno delo možna tajnica.

E. Blagajničarka.

1. Blagajničarka sprejema ves denar na sejah. Denar, ki se pozneje nabere pri tajnici, se izroči blagajničarki skupno s seznamom, za kaj se je prejel.

2. Blagajničarka ima zapisnik vseh članic podružnice, da si lahko zaznamuje, katera je plačala in katera ne. Vodi posebno knjigo vseh dohodkov in stroškov, katere ob času predloži nadzornicam.

3. Izplačuje vsa od tajnice nakazana izplačila ter naloži denar na kako varno banko.

F. Nadzorni odbor.

1. Nadzorni odbor nadzoruje poslovanje izvrševalnega odbora. Gledati mora, da se vrši vse v redu ter da je premoženje podružnice varno naloženo.

2. Pregleda knjige vsakih 6 mesecev ali kadar se mu zdi potrebno ter o tem poroča na prihodnji seji.

ČLEN XXI.

Duhovni vodja.

V kočljivih verskih vprašanjih naj se vsaka podružnica obrne za nasvet do župnika svoje fare.

ČLEN XXII.

Dnevni red sej podružnic.

1. Predsednica otvori sejo z molitvijo.
2. Prečitajo se imena odbornic.
3. Prečita se zapisnik zadnje seje.
4. Sprejem novih članic.
5. Predlagajo se nove članice.
6. Prečitajo se dopisi.
7. Nedognane stvari zadnje seje.
8. Razni nasveti za korist Zveze in podružnice.
9. Volitev novih odbornic.

10. Ako se je katera članica preselila, naj naznani novi naslov tajnici.

11. Razno.

12. Zaključek seje z molitvijo.

ČLEN XXIII.

Sprejem novih članic v Slovensko Žensko Zvezo.

Od predsednice imenovana rediteljica odpelje kandidatkinje iz dvorane. Med tem časom predsednica prečita imena kandidatkinj in vpraša članice, če so zadovoljne, da se jih sprejme k podružnici. Če za sprejem glasuje tri četrtine navzočih članic, se sprejmejo.

Predsednica udari trikrat s klavivom, na kar pridejo kandidatkinje z rediteljico v dvorano. Članice vstanejo.

Predsednica nagovori kandidatkinje sledeče: Rokakinje, Vi želite postati članice Slov. Ženske Zveze? (Kandidatkinje morajo odgovoriti na vsako vprašanje.)

Ali hočete postati iz dobrega namena članice Zveze?

Ali se počutite popolnoma zdrave?

Ali hočete vedno in povsod delovati za korist Slovenske Ženske Zveze in naše podružnice?

Ali ste pripravljeni priseči, kar ste sedaj obljubili?

Jaz slovesno prisegam — da hočem vedno spolnovati pravila SŽZ. — ki so sedaj — ali bodo v prihodnje v veljavi. — Povsod bom delovala — za ugled in napredek naše podružnice — kakor ženske organizacije sploh. — Do svojih sester bom odkritosrčna — ter jim izkazovala sestersko ljubezen. — Nikdar ne bom storila dejanja — ki bi omadeževalo našo podružnico — ali SŽZ. — Z mojim pristopom v to organizacijo sem pokazala, — da se zanimam za napredek in izboljšanje — položaja slovenskega ženstva v Ameriki. — Zato sem ponosna — biti članica podružnice št. SŽZ. — Z veseljem in odkrito prisegam — lojalnost in zvestobo SŽZ. — kot katoličanka — kot narodnjakinja — in kot zavedna slovenska (hrvatska) žena — (dekle, v kar mi pomagaj Bog!

Predsednica jih nagovori na sledeč način:

Sestre moje! Vi ste danes postale članice naše podružnice in SŽZ. V imenu celokupnega članstva naše podružnice vas najpristrčneje sprejemam v našo sredo. Me vam hočemo biti dobre sestre ter vam pomagati v neprilikah in težavah. Bodite tudi ve naše dobre tovarišice, da bomo skupno delovale in se borile za vzvišene ženske ideale. Naj vam današnja prisega ostane vedno v spominu, kakor tudi dan, ko ste postale članice prve in edine slovenske ženske organizacije v Ameriki. V imenu podružnice vam kličem “prisrčno dobrodošle!”

(Vsaki poda svojo roko. Članice ploskajo.)

(Dalje na 160. strani.)

Uradna poročila

ZAPISNIK IZVRŠEVALNEGA IN NADZORNEGA ODBORA SŽZ. DNE. 1. AVGUSTA 1930

Seje in pregledovanja knjig so se udeležile sledeče uradnice: Marie Priland, glavna predsednica; Julia Gottlieb, glavna tajnica; Matilda Duller, glavna blagajničarka; ter nadzornice: Mary Widmar, Margaret Ritonja in Rose Smole. Seje se je udeležila tudi predsednica novega nadzornega odbora Josefina Erjavec. Nova blagajničarka Ana Motz je bila sicer na sejo pozvana, ni se je pa udeležila, ker je bila tisti čas iz mesta.

Pregledovanje knjig se začne ob devetih dopoldan, 1. avgusta. Popoldne ob dveh je revizija knjig končana, nakar se pozove javnega notarja, da zapriseže podpise nadzornic, ker so se vse tri izrazile, da je vse poslovanje v najlepšem redu.

Začne se seja. Zapisnik prevzame nadzornica Smole. Predsednica poroča o težavnem delovanju po konvenciji. Sestra glavna tajnica stavi predlog, da se naj da ime Zveze na splošno glasovanje in sicer, da se prida ime "katoliška". Predlog podpira sestra Smole. Predsednica nadzornega odbora stavi predlog, da se da tudi zadevo duhovnega vodja na splošno glasovanje. Predlog podpira sestra Smole. Predsednica omenja, da bo oba predloga poslala v pregled Rev. A. Schiffrerju, ker sta verskega značaja. V slučaju, da on odobri predloga, jih glavna tajnica uradno razpošlje celokupnemu glavnemu odboru v presojo. Če se potem tričetrtine glavnega odbora strinja, da se da oba predloga na splošno glasovanje, se isto vrši. Odgovori o tem se naj pošljejo glavni predsednici. Glavna tajnica poroča, da je poslala forme za bonde ali poročstva glavnih uradnic. Glavna predsednica pravi,

da bo dobila privatno poročstvo, da prihrani stroške Zveze. Ravno tako ima tajnica privatno poročstvo.

Sklenjeno, da se vsem glavnim uradnicam razpošlje kuverte z znamkami in pisalni papir. Podružnicam pa samo koverte.

Radi kupovanja bondov, (obveznic), predsednica svetuje, da bi se počakalo do konca leta, ker je itak samo še pet mesecev. Vse so zadovoljne s tem.

Radi Charterja podružnicam se počaka tako dolgo, da se kaj več podružnic zajn priglasi. Zveza mora naročiti najmanj 50 Charterjev, da se dobijo za ceno \$10.00. Če se samo par podružnic zajn oglasi, potem preveč denarja leži brez obresti ki je naložen v Charterjih. Glavno tajnico se naprosi, da vpraša vse podružnice, ki želijo imeti Charter, da se takoj prigrasijo. V sklad za pogrebne stroške se prenese dva tisoč dolarjev, tako, da znaša \$3,886.25. Sklad za upravne in

druge stroške pa znaša \$10,028.00.

Radi glasila Zarja se odredi, da se decembersko številko pošlje v več slovenskih naselbin kjer Zveza še nima podružnic, ter, da to številko urednica kolikor možno zanimivo uredi. Odredi se tudi, da ima Rev. Anton Schiffrer nadzorstvo pri glasilu z mesečno plačo \$10.00.

Sklenjeno, da se pravila tiska v septemberski številki Zarje.

Predsednica omenja radi stroškov dveh nadzornic, ki so bile na konvenciji navzoče in prejele samo potne stroške, dnevnic pa ne. Radi tega je bila splošna nezadovoljnost in očitiranje. Predsednica poroča, da je vprašala svetovalni odsek Zveze, dali se naj plača dnevnic prizadetim. Svetovalke so se izrazile, da se jim plača dnevnic za časa konvencije. Ravno tako se je izrazil tudi izvrševalni in nadzorni odbor. Predsednica je voljna to zadevo na konvenciji zagovarjati,

Finančno poročilo Slovenske Ženske Zveze za april, maj in junij, 1930

Dohodki v treh mesecih	\$ 3,071.95
Stroški v treh mesecih	2,365.25
<hr/>	
Preostanek v treh mesecih.....	\$ 706.70
Blagajna dne 31. marca, 1930.....	\$12,040.66
<hr/>	
Blagajna dne 30. junija, 1930	\$12,747.36
Pregled dohodkov in stroškov glasila "Zarja":	
Dohodki v treh mesecih	\$ 1,129.05
Stroški v treh mesecih	895.75
<hr/>	
Preostanek v treh mesecih	\$ 233.59
Preostanek v blagajni dne 31. marca, 1930.....	\$ 933.59
<hr/>	
Blagajna dne 30. junija, 1930.....	\$ 1,166.89
<hr/>	
Skupno premoženje dne 30. junija, 1930.....	\$13,914.25

Knjige pregledane in potrjene dne 1. avgusta, 1930.

Mary Vidmar, Marg. Ritonja, Rose Smole.

Podpisano in zapriseženo pred menoj, danes, dne 1. avg., 1930.

John Jerich, javni notar.

My Commission expires Dec. 15, 1932.

v slučaju, da bi bilo kaj prerekajanja o tem.

Glavna tajnica in urednica glasila poda svojo resignacijo. Njen termin, oziroma v uradu ostane še do konca leta. Resignacija se z obžalovanjem sprejme. Predsednica omenja, da bo obvestila vse glavne uradnice o tem.

Ker je dnevni red izčrpan, predsednica zaključi sejo ob desetih zvečer. Vse uradnice so delale čez urni čas, da so izvršile delo v enem dnevu.

Marie Priland, predsednica
Rose Smole, zapisničarka.

—o—
OPOZARJAM

na nova pravila, priobčena v današnji številki. Posebno odbornice naj pazno prečitajo vsako točko. Posebno opozarjam, da je sedaj pristopnina 75c, torej mora vsaka nova članica plačati skupaj \$1.00. Izkaznica sedaj ne stane nič, ravno tako pobiralne knjižice, katere se bodo poslala podružnicam takoj, ko bodo tiskana. Ako ima katera podružnica odveč pobiralnih knjižic, se prosi, da jih vrne.

Ko umrje članica, ki je več kot eno leto pri Zvezi, se mora na glavni urad poslati poleg nizanila smrti tudi ‘‘Copy of Death Certificate’’ zdravstvenega urada. To je po novih pravilih in je zelo važno.

Vse pred prvim julijem pristopile članice morajo plačati za knjižico 15c in za izkaznico 25c. Katera ni plačala eno ali drugo, mora to storiti takoj.

Še enkrat: Preberite pravila in se po njih ravnajte.

Julia Gottlieb, gl. tajnica.

—o—
**PRVA GL. PODPREDSEDNICA
SŽZ., MRS. MARY GLAVAN
NEVARNO ZBOLELA**

Iz ‘‘Ameriške Domovine’’ posnemamo sledeče:

Danes so mi stopile solze v oči, ko sem videl jokati sina Mrs.

Mary Glavan, glavne podpredsednice Slovenske Ženske Zveze. Koliko je ta vrla žena žrtvovala časa in naredila pota za naše organizacije in časopise, zlasti pa za SŽZ. Sedaj pa jo je, da je mera bridkosti polna, vrgla še kruta bolezen na posteljo in se je morala podati v bolnico, kjer se bo morala podvreči operaciji.

Ljudje božji, priskočite na pomoč, zlasti sestre SŽZ. obiščite bolnico in tolažite jo, ker je prav silno prizadeta vsled te strašne krize. Njen soprog že ne dela 10 mesecev in ubogi otročički so žalostni in objokani, ker je bolezen vrgla na bolniško posteljo še dobro mamico, ki je do sedaj vsaj nekaj zaslužila.

Plemenita srca, tu priskočite na pomoč! Rdeči križ, za katerega dajemo, naj se sedaj pokaže tudi pri slovenskih družinah in jim obriše malo solz. Družina Glavanova stanuje na 13721 Eaglesmere Ave. v Collinwoodu

Poročevalec.

Ko smo to novico čitale na konvenciji K. S. K. Jednote, smo nabrale v ta namen svoto \$10.00, iz glavne blagajne se je pa poslal ček za \$25.00, kajti sestra Glavan je vedno bila ena izmed najagilnejših za našo organizacijo. Kakor se poroča, je Mrs. Glavan že doma in izven nevarnosti, vendar je pomoč zelo potrebna. Priporočamo jo našim dobrosrčnim in usmiljenim članicam.

Po ženskem svetu

ŽENSKI NAPREDEK.

Francija.

Združene kat. socialne organizacije v Franciji so započele akcijo, naj se mater vrne domu in otrokom. Možu-očetu naj se zviša plača, da bo lahko preživel svojo družino, ne da bi ženi-materi bilo treba ven za delom in zaslužkom.

Čehoslovaška.

Na karolinskem vseučilišču v Pragi je promovirala za doktorico modroslovja prva redovnica-uršulinka, S. Terezija Marešova. Promocija je bila jako slovesna. Sestra je deseti otrok nekega bivšega šolskega ravnatelja.

Prva ministrka na Švedskem.

Na Švedskem je bila imenovana v novo vlado gospa Hesselgreen, ki je s tem postala prva ministrka v tej državi.

Ženski pokret na Japonskem.

Kakor nikjer, kamor ni prodrli krščanski pojem o ženi, se tudi na Japonskem žena ni dvignila do tistega dostojanstva, ki ji po naravnem in božjem pravu pripada. Vendar tam ni bila nikoli taka sužnja, kakor pri mnogih drugih paganskih narodih in pri Turkih. Kot vzornica dobre žene je veljala tista, ki so jo dičile takozvane pasivne čednosti: potrpežljivost, ubogljivost, skromnost, združena z ljubeznijo, uljudnostjo in prijaznostjo. Po vplivu zapadne omike, oplojene po krščanstvu, se tudi japonska žena vedno bolj zaveda, da je moževa enakopravna družica, ne privesek. Da bi jih le pretirane težnje in protikrščanski vzori ženstva ne omamile. Zaenkrat se le posamezne ogrevajo za prenapeto emancipacijo. Večina jo še odklanja. A sužnje moža, in blago, ki bi je stariši poljubno prodajali moškim, noče nobena več biti. Njih probujo pospešuje vedno večja izobrazba. Srednje šole so polne deklet. Na državna vseučilišča jim je pot zaenkrat še zaprta, a jim je ne bodo mogli dolgo zastavljati, ker vedno glasneje zahtevajo vstop.

ŠIRITE ‘‘ZARJO’’

IZOBRAŽEVALNI KLUB

Kaj hoče ženska?

Kakor hitro odraste otrok toliko, da ga neso njegove noge, se že kaže na njem resničnost trditve, da je človek družabno bitje. Vsakdo se gotovo spominja, kako smo se plazili okrog hišnih voglov; počasi in oprezno. Oko se je previdno oziralo na domači prag, dokler dolgo nismo izginili za sosedovo hišo. Od tam naprej je šlo hitro kakor bi nas spak podil, dokler dolgo nismo prišli do gruče otrok. Vračali smo se domov šele takrat, kadar sta se oglasila želodec in vest; po navadi zvečer, da ni vsakdo vedel od ktere strani nas je prinesel veter. Tela je palica; pela je dan za dnem; eno in isto ubrano pesem in mi smo prepevali ž njo. Drugi dan je bilo vse pozabljeno: palica, lakota, slaba vest, dobri sklepi, materine grožnje in očetovi udarci. Dejanje se je zopet ponavljalo "a capodi fine". Res, človek je družabno bitje!

V družbini, ki je podlaga človeške družbe, smo zagledali luč sveta; od družbe zavisi naše življenje in družba nas bo spravila v hladni grob, kadar ne bomo več sposobni za človeško družbo. Naše življenje, naš napredek in tudi naši porazi zavise od tega, kakšno družbo smo si izbrali, in ob enem tudi kaj smo mi z našo navzočnostjo prinesli v družbo. dobro ali zlo. Skupen namen nas je privedel skupaj, namreč izboljšati si naše stališče, naše navade in naše nazore.

Leta niso spremenila našega družabnega nazora. Samotarji so redke prikazni. Slišala sem nekoč o nekem grškem čudaku, ki je bil menda tako moder, da je hodil po dnevi okolo z laterno in iskal pametnih ljudi. Povestnica pripoveduje, da je preživel večji del svojega življenja v sodu. Ni čuda, da je bil mož čudak in samotarec! To se še dandanes lahko godi. Posadi ktereга koli že možaka, ki ima glavo na pravem

mestu, v kot k sodu, mu položi v usta njegovo zakajeno in zasmrjeno pipo in sedel ti bo zadovoljen in srečen kot klop na koži. Modrost bo vrela iz njega kot vrelo mleko iz lonca; iz že davno zakrknjenega in zaledenega srca se bo vlila poezija; svetovne probleme ti bo reševal brez čarobne palice. Tak je možak! Vse drugače je z žensko. Kedaj si še čulo o kaki ženski, da je šla v puščavo in se preživljala s kobilicami in divjim medom? Rada bi jo poznala. Prepusti žensko samo sebi in držala se ti bo kot dá se je. najedla česna; kakor hitro jo pa spustiš v družbo imaš opraviti s čisto drugo osebo; veselo in živahno. Da, tako čarobno moč ima v sebi družba za žensko. Res, če je človek družabno bitje, je družba za žensko neobhodno potrebna.

Kdor koli pozna to lastnost ženske bo tudi pripoznaval potrebo in korist ženskih društev in ob enem zmožnost žensk vzdržavati, podpirati in držati društva po koncu. Med tem, ko žene moške v društva medsebojna korist ali pa sebičnost, hiti ženska v društva zaradi družabnosti same; zato, da vidi in da jo drugi vidijo; zato da sliši in da jo drugi poslušajo. Kaj bomo videle in slišale in kedo nas bo videl in slišal v tem tiči cela skrivnost in cel napredek društva.

Ali si že kedaj opazoval žensko na vlaku? Obrača ti glavo, popravlja lase, in škili na levo in desno kje se bo našla kaka pripravna družba zanjo. Magari, da ima kihiniti ali pa omedleti; toliko časa se bo mučila, da bo obrnila pozornost sama na sebe. Zadnjič sem jih opazovala na vlaku. Tri so bile; vse mlade, živahne in dobro napravljene. Sedele so vsaka na svojem prostoru, ko se je vlak premaknil na pot. Ni vzelo dolgo, že so sedeje vse tri skupaj na enem sedežu. Opazovala sem njihova dejanja in rekanja. Starejša je prinesla

seboj ročno torbico, jo odprla in vzela iz nje manjšo posodico za "powder in puff". Par spretnih potez po nosu in delo je bilo napravljeno. Sopotovalko je zbodla v oko slika na posodici in oblika posodice. Krožila je iz rok v roke in iz roke v torbico in nato od tam zopet iz rok v roke. Tako je prešlo celo popoldne med žlobudranjem, pripovedanjem in smehom. In vse to zborovanje, zabava in smeh je povzročila podoba majhnega hrošča na posodici.

Ko sem opazovala to sceno pred seboj se mi je nehote stavilo v glavi vprašanje: Kako je sploh možno za ženske napraviti kako sejo društva, ki bi ne bila tako zanimiva, da bi drugič pripeljala nehote vsako članico na sejo? Ženska ima vendar prirojen svoj talent za opazovanje, za razlago in za opis. Malenkosti so njena specijaliteta. Napraviti iz muhe konja; to je njena stroka. Prirojeno ji je to iz prazgodovinskih časov. Ko je mož iskal živeža in zabavo v boju z zvermi je ona čepela doma in si belila glavo z vprašanjem, kako ohraniti in podaljšati svoje življenje in življenje onih katerim je bila ona draga in oni njej.

Pripravljati hrano in obleko, to je bila njena skrb poleg vprašanja, kako urediti dom tako mikavno, da bo držala moža bližje svojega bivališča in kako prisiliti otroke, da se ne bodo igrali skrivalnice z medvedi in volkovi.

Kuhanje, šivanje, obleka, domače zdravstvo, domače umetnosti, kako skrbeti za otroke, kako napraviti dom priljubljen možu in otrokom; to so vprašanja na ktera ima vsaka ženska svoj odgovor in vprašanja, ktera želi dobiti odgovorjena v vseh in najrazličnejših oblikah.

Življenje, kako podaljšati življenje, kako ga napraviti bolj udobnega, kako si ga posladiti in kako ga ohraniti: to bo zanimalo žensko vsikdar. Stopi slučajno v kak Ten Cent Store. Kaj boš

videla tam? Na prvi pogled boš zapazila, da se malone vsaka ženska ustavi pred njim, medtem, ko možki beže mimo, kot da bi jih podile coprnice. In v prodajalni sami: mravljišče žensk. Kaj počno? Ogledujejo, povprašujejo, se pričakajo z prodajalkami in kupujejo. Kaj so nakupile? Drob-narijo, vsakovrstne male predmete. Če opazuješ nakupljeno blago vidiš, da je vsak predmet namenjen temu, da napravi dom bolj privlačen ali pa življenje lepše, daljše in bolj udobno. Bistremu prodajalcu je znana ta skrivnost. Zato on založi svojo prodajalno s predmeti, ki bodo vlekli pozornost ženske. Stori isto kadar hočeš dobiti ženske skupaj v družino. Ponudi jim kar žele in kar potrebujejo in pridobila boš zase njih ušesa in njih oči! In s tem si dosegla svoj namen.

Albina Novak.

Gospodinjski kotichek

Fizolova juha s krompirjem in paradižnikom.

Zreži na rezance majhen krožnik prevretega fižola, stresi ga v lonec, zalij in kuhaj skoro do mehkega. Posebej pa kuhaj 2-3 olupljene in na kocke zrezane krompirje v pol galona vode, ga osoli in kuhanemu krompirju prideni kuhani in odcejeni fižol, redko prežganje iz 1 žlice masti in moke ter eno žlico paradižnikove mezge. Vse skupaj kuhaj še nekaj minut, na kar prilij žlica kisa in velik ščep popra.

* * *

Fizolova juha z rižem.

Skuhaj majhen krožnik prevretega in na rezance zrezanega fižola. Posebej pa skuhaj 1 funt riža v 2 kvorta osoljene vode. Ko riž 10 minut vre, mu prideni kuhani in odcejeni fižol ter kuhaj vse skupaj še kakih 10 minut. Napravi prežganje z žlico masti in moke, v prežganje deni nekoliko drobno zrezane čebulje in

zelenega peteršilja; ko prežganje blede zarumeni, prilij zajedmalko juhe ali vode (mrzle), da se razpusti; nato stresi razredčeno prežganje v riž; ko nekoliko povre, prilij kisa po okusu.

* * *

Karfijola v smetanovi omaki.

Karfijoli odreži kocen in liste, cvet pa naj ostane cel ter ga skuhaj v slani vodi. Z vode vzemi cvet z lopatico in ga deni na krožnik tako, da ostane cvet čisto bel. Na masti zarumeni 1—2 žlici moke in zalij to prežganje z vodo, v kateri se je kuhal karfijolni cvet. Prideni 3 žlice kisle smetane in pusti, da malo prevre, nakar vlij na karfijolni cvet. Po vrhu potresi cvet še z ocvrtimi kruhovimi drobtinami.

* * *

Nadevana kumara kot solata.

Lepo zeleno, bolj debelo, a ne predolgo kumaro olup. Naredi v kumaro tako veliko vdolbino, da iztrebiš, kar je mehkega. Temu, kar si iztrebila prideni drobno zrezane čebule in česna, na koleščke zrezan paradižnik, malo soli in popra, olje in kis: vse skupaj dobro zmešaj in napolni s tem nadevom izdolbeno kumaro ter jo s koščkom, ki si ga prej izrezala, zamaši. Preden jo daš na mizo, jo zreži na koleščke, ki pa morajo ostati skupaj, da izgleda kumara kakor cela.

* * *

Črešnje z žemljami.

En dan stare žemlje zreži na tanke rezine. V mleku raztepi 1 jajce, 2—3 žlice kisle smetane, žlico sladkorja, malo cimeta in drobno zrezane limonine lupine. V to tekočino pomakaj žemeljne rezine in jih polagaj v namazano kozico. Ko je dno pokrito z žemeljnimi rezinami, deni vrh žemelj vrsto lepih črešenj s koščicami vred, vrhu črešenj zopet žemeljne rezine in tako naprej, dokler ni posoda polna. Po vrhu lahko vliješ še par žlic kisle smetane, nakar peci dobre pol ure.

* * *

Malinova pena.

Kuhaj kvort malin tako dolgo, da se popolnoma razkuhajo. Nato maline precedi skozi znažen prtič, prideni sladkorja po okusu in nekoliko koščkov limonove lupine in pusti, da še enkrat prevre; poberi limonovo lupino iz soka. Nalij tekočino v kozarce ali steklene posode. Postavi na led, da se ohladi. Predno serviraš, razmotaj pajnt (pint) sladke smetane (Whipped Cream) in naloži po vrhu.

Dopisi

PODRUŽNICA ŠT. 10, S.Ž.Z., COLLINWOOD, OHIO.

Že zopet moramo položiti, eno nepozabnih soseser k večnemu počitku! Tako se je glasil poslovljni govor naše predsednice ob krsti pokojne Frances Svetek, ki je umrla 1. avgusta, po kratki bolezni, sprevidena s sv. zakramenti za umirajoče. Ž njo je naša podružnica izgubila dobro članico, nasebina ugledno rojakinjo, preostala družina pa pridno in dobro mater. Pokojna zapušča žalujočega soproga, 2 hčeri: Frances in Anno, omoženo Ogrin in sina, ki je bil prvi pogrebnik v Collinwoodu, August Svetek, ki izvršuje svoj pogrebniški posel nadvse skrbno in vestno.

On in njegova prijazna soproga Mary sta bila botra naši zastavi podr. št. 10. Da je bila pokojna priljubljena v nasebini je pričal njen poreb; cela truma množice in čez 100 avtomobilov dolga vrsta se je vila po nasebini do cerkve. Takega pogreba Collinwood še menda ni videl. Članice naše podružnice so se udeležile prav častno tega pogreba. Malo jih je manjkalo, vsa hvala Vam! Lepo bi bilo ako bi se za vsako umrlo, v tako lepem številu odzvale, vsaj sv. maše in koračanja, če je blizu cerkve. Ker tukaj pri nas v Collinwoodu imamo to prekrasno navado, čeravno pravijo nekateri, da je starokrajnska, in nazadnjaška, ker korakamo z našimi zastavami na čelu pri vsaki priliki, ki pride. Kot se sliši, da po drugih nasebinah tega ni, meni se čudno vidi, da so te lepe navade opustili, čemu so jim potem zastave, da se prašijo po omarah, in da jih "moli" jedo. Vkratkem času so tudi 2 naše članice izgubile svoje ljubljene soproje, in sicer Mary Kovach iz 173 ceste žaluje za ljubljenim soprogom in pridnim gospodarjem, tako tudi Frances Tomažič iz Holmes ceste objokuje izgubo ljubljene soproga, ki ga je neusmiljena smrt tako nepričakovano ugrabila. V imenu podružnice, izrekam vsem preostalim globoko sožalje; pokojnim pa naj sveti večna luč in naj počivajo v miru! Za pokojno Frances Svetek smo darovale sv. obhajilo. Sklenile smo namreč na zadnji

seji, da od zdaj zanaprej bomo darovale sv. obhajilo prvo nedeljo po pogrebu in to za vsako umrlo članico. **Da si zapomnite in udeležite, ob takih prilikah v velikem številu!** Sedaj imam na razpolago tudi regalije, katere si lahko preskrbite, da jih lahko rabite v veselih in žalostnih slučajih. Prosila bi tudi članice, da bolj redno plačujejo asesment, da ne sledi suspendacija, ker ž njo izgubite vse dobre, ki jih deli naša organizacija. To si zapomnite, da ne bo potem kakšne jeze in zamere. Zadnji čas je tudi, da plačate 50c za poseben asesment, ker ta mesec je zadnji mesec in treba se držati tega. List kot je Zarja je vendar 3-krat več vreden na leto kot 50 centov. Čeravno bomo imele veselico ali zabavni večer šele 26. oktobra, vendar vam že sedaj svetujem, da si prihranite vsaka en par dolarjev do takrat, in da pridete na ta zabavni večer vse, ne samo ene dve; stroški so vsaki mesec, dohodkov pa nobenih. Hodite tudi bolj redno na seje, matere zapišite svaše hčerke k naši podr. sedaj jih sprejemamo z 15. letom. Glejmo, da bo tudi zanaprej naša podr. obdržala prvenstva.

Pozdrav vsem, ki so z nami.

Mary Glavan.

* * *

**PODRUŽNICA ŠT. 11,
EVELETH, MINN.**

Obveščam vse one članice podr. št. 11, S.Ž.Z., ki niste bile navzoče na zadnji redni seji, da ste bile začasno izvoljene dve odbornice in sicer: predsednica sestra Oberstar iz Adams Hill, blagajničarka pa sestra Skrinar.

Ob enem vabim vse članice, da se redno udeležujete naših sej, ki se vršijo vsak prvi četrtek v mesecu, v navadnem prostoru.

Sosesterski pozdrav celokupnemu članstvu S.Ž.Z.

Jennie Ozanich, tajnica.

* * *

**PODRUŽNICA ŠT. 19, S. Ž. Z.,
EVELETH, MINN.**

Ko so nastali bolj hladni dnevi, sem si zaželela oglasiti v Zarji. Upam, da mi bo zato odmerjenega nekaj prostora.

Vse članice naše podružnice prosim, da ta mesec plačate posebno doklado 50c, kot je bilo sklenjeno na konvenciji, kajti to se mora upoštevati. Saj ste videle, da se je Zarja povečala in so večji stroški.

Katera še ni plačala 10c za venec zadnji umrli članici, naj to stori takoj, saj veste, da se je to na seji sklenilo.

Prosim Vas pa tudi, da bi bolj redno plačevale asesment, kajti z blagajne ne moremo zakladati, jaz iz svojega pa tudi ne, zatorej storite to vsaki mesec najpозneje do 20. dne v mesecu, drugače bom morala suspendovati. Saj veste, da asesment mora biti točno plačan, drugače lahko nastanejo sitnosti, ako katera med tem umrie.

Tudi ne bo nič škodovalo, ako bi se bolj redno udeleževale naših sej, da lažje kaj koristnega ukrenemo. Posebno Vas opozarjam na prihodnjo sejo, ker namerava-

mo nekaj ukreniti, ko bodo postali mrzli dnevi in večeri.

Naša podružnica vedno raste. Tako je prav! Le naprej; več ko nas je, boljše bo. Ako dobro poprimemo, lahko še Collinwood in Ohio prekosimo. Ako me naprežemo našo staro škatlo, potem "Look out" Ohio. Me znamo pridobiti nove članice, ako le hočemo.

Za danes naj zadostuje; ob priliki se še oglasim.

Sosesterski pozdrav vsem članicam S. Ž. Z., posebno pri podr. št. 19

Josephine Rozinka, tajnica

* * *

**PODRUŽNICA ŠT. 20, S. Ž. Z.,
JOLIET, ILL.**

Podružnica št. 20, SŽZ., Joliet Ill. — Naznanjam članicam, da se bodo od zdaj naprej vršile redne mesečne seje ob nedeljah. Prihodnja seja bo tretjo nedeljo meseca septembra.

Znano Vam je, da je bilo sklenjeno na konvenciji, da vsaka članica plača enkrat na leto 50c v stroškovni sklad. Torej prosim vse članice, da bi to vpoštevale. Nekaj je že plačalo, katere pa še niste, ste prošene, da to storite do meseca septembra.

Sosesterski pozdrav.

Anna Pluth, tajnica.

* * *

**PODRUŽNICA ŠT. 32,
EUCLID, OHIO.**

Bolj po redko se oglašamo iz naše naselbine in to le v važnejših slučajih. Tako smo namreč pred kratkim spremile k zadnjemu počitku prvo umrlo članico naše podružnice, Ano Perovich. Ona je bila komaj 20 let stara, rodod Hrvatica in je delj časa bolehal. Pokopana je bila na dan svojega rodu. Pri podružnici je bila osem mesecev. Pri mrtvaškem odru so jo sestre obiskale v obilnem številu; na predvečer pogreba so pa zapele v slovo eno lepo pesem, katero smo v stari domovini pele v enakih slučajih, namreč: Rasti, rasti rožmarin . . .

Ob tej priliki mi je prišlo na misel, da bi bilo lepo, če bi članice Slov. Ženske Zveze imele svojo pesem, da bi jo zapele v zadnji pozdrav umrli sestri. (Bo priobčeno ob drugi prilike.—Urednica.)

Pa da ne boste mislile, da smo samo žalostne, moram povedati, da smo imele tudi en vesel dogodek, namreč devetega avgusta smo spremile k poroki sestro ustanoviteljico Alma Coprich. Poklonile smo ji lep dar z željo, da bo še naprej dobra članica podružnice št. 32.

Pripravljamo se tudi za igro "Pri kapelici", ki jo bomo igrale v nedeljo, 26. oktobra. Dobiček te igre je namenjen za društveno zastavo. Zatorej na noge, sestre!

Pa tudi drugače bodite agilne! Sedaj nas je 85 pri podružnici; katera bo pa do oktobrove seje pripeljala največ novih članic, bo dobila lepo darilo. Zatorej na lov! Če nimate Lize, pojdite k nogam.

Želeč Vam obilo uspeha, Vas sestersko pozdravljam

Mary Stušek, tajnica.

**PODRUŽNICA ŠT. 38, S. Ž. Z.,
CHISHOLM, MINN.**

S tem naznanjam članicam SŽZ. v Chisholmu, da se bo vršila redna mesečna seja vsako tretjo sredo v mesecu v navadnih prostorih in to do konca tega leta. Tako je bilo sklenjeno na seji 20. julija. Prosim članice, da to vpoštevate. Ob enem prosim nekatere, da bi bolj redno plačevale asesment. Jaz moram prej poslat denar, kakor pa pri drugih enotah. Ako ga ni na rokah, moram biti pa kasna z odpošiljativjo. Katera ne bo plačala asesment do 23tega, se bo sama suspendala. Jaz nemorem za nobeno zakladati; denarja ne ostane doma nič. Vsaka mora znati, da je meni težko zalagati. Prosim, da to vpoštevate.

Ob enem ste tudi prošene, da bi se malo potrudile in dobile še kakšno novo članico, ker pristopnina je samo 75c. Mogoče bomo še kakšne nagrade deležne kot smo bile to leto. Prejele smo nagrado \$10.00 od sestre Bara Kramar, Kalifornija. Članice št. 38 se ji prav lepo zahvalimo in upam, da bomo pridobile še kaj novih, ker v združenju se lahko veliko doseže.

Sosesterskim pozdravom

Annie Trdan, tajnica.

* * *

**PODRUŽNICA ŠT. 41, S. Ž. Z.,
COLLINWOOD, OHIO.**

Tudi od meje Collinwood—Nottingham se moramo oglasiti.

Trije meseci so že minuli, ko smo ustanovile podružnico in to iz velikim veseljem. Vse je nam šlo po sreči, kakor smo želele. V enem tednu smo se zme-nile in ustanovile. Pri tem nas je Bog blagoslovil, ko nas je vsaki ran z dežjem poškropil.

Zahvaliti se imamo sestri Poznich, ker ona je jako aktivna in to za štev. 10, kakor tudi za štev. 41, povsod rada pomaga. Za novo članico dobiti menda je ni boljše, kot je ona; dobi jo, če je le mogoče.

Ob tej priliki se v imenu vseh članic prav lepo zahvalim Mrs. Poznich, ker nam je darovala nekaj knjig in kladivo za sestro predsednico. Vse smo potrebovale, ker nismo imele denarja.

Prosim vse članice, da se redno udeležujete naših sej in plačujete mesečno asesment, da nam bo lažje držati vse v redu.

Pozdrav vsem članicam SŽZ., posebno pri podružnici št. 41.

M. Rogel.

**NAPREJ ZA DOSEGO
— 5000 ČLANIC!**

Vsaka slovenska naselbina mora imeti podružnico **Slovenske Ženske Zveze.**

Finančno poročilo S.Ž.Z. za mesec julij, 1930 — Financial Report of the S.L.U. for the month of July, '30

Podružnica: Branch:	Mesečna: Assessment:	Naroč. Zarje: Subscription of Zarja:	Pristop.: Initiation Fee:	Posebna doklada: Spec. Ass.:	Knjižice: Books:	Izkaznice: Membership Card:	Skupaj: Sum:	Članic: Number of Members:
1. Sheboygan, Wis.	\$ 16.05	\$ 10.70	\$ —	\$ —	\$ —	\$ —	\$ 26.75	107
2. Chicago, Ill.	11.70	7.80	—	—	—	—	19.50	78
3. Pueblo, Colo.	18.45	12.30	6.00	—	—	4.75	41.50	123
4. Oregon City, Ore.	6.00	4.00	—	—	—	—	10.00	40
5. Indianapolis, Ind.	6.60	4.40	—	5.00	—	—	16.00	44
6. Barberton, Ohio	9.75	6.50	1.50	—	—	—	17.75	65
7. Forest City, Pa.	7.50	5.00	1.00	—	—	—	13.50	49
8. Steelton, Pa.	6.15	4.10	—	—	—	—	10.25	41
9. Detroit, Mich.	8.25	5.50	—	—	—	—	13.75	54
10. Collinwood, Ohio	—	—	—	—	—	—	—	495
11. Eveleth, Minn.	7.50	5.00	—	9.50	—	—	22.00	50
12. Milwaukee, Wis.	12.90	8.60	—	15.00	—	1.25	37.75	86
13. San Francisco, Cal.	10.95	7.30	—	—	—	—	18.25	73
14. Nottingham, Ohio	34.95	23.30	1.00	2.00	—	—	61.25	229
15. Newburgh, Ohio	17.40	11.60	—	—	—	—	29.00	114
16. So. Chicago, Ill.	9.00	6.00	—	—	—	—	15.00	60
17. West Allis, Wis.	4.95	3.30	—	—	—	—	8.25	33
18. Collinwood, Ohio	5.55	3.70	—	2.50	—	—	11.75	37
19. Eveleth, Minn.	23.25	15.50	.50	—	.15	—	39.40	155
20. Joliet, Ill.	39.90	26.60	.75	—	—	2.50	69.75	266
21. West Park, Ohio	7.20	4.80	—	—	—	—	12.00	48
22. Bradley, Ill.	3.30	2.20	—	—	—	—	5.50	22
23. Ely, Minn.	10.80	7.20	—	11.50	—	—	29.50	72
24. La Salle, Ill.	11.25	7.50	—	—	—	—	18.75	75
25. Cleveland, Ohio	56.85	37.90	2.25	38.00	—	8.50	143.50	379
26. Pittsburgh, Pa.	17.55	11.70	—	—	—	—	29.25	116
27. North Braddock, Pa.	6.45	4.30	—	15.50	—	—	26.25	43
28. Calumet, Mich.	13.95	9.30	.75	—	—	—	24.00	93
29. Broudale, Pa.	3.00	2.00	—	2.50	—	—	7.50	20
30. Aurora, Ill.	3.45	2.30	—	3.50	—	—	9.25	23
31. Gilbert, Minn.	—	—	—	—	—	—	—	58
32. Euclid, Ohio	12.45	8.30	.75	10.50	—	—	32.00	83
33. New Duluth, Minn.	4.05	2.70	—	13.50	—	—	20.25	27
34. Soudan, Minn.	3.90	2.60	—	—	—	—	6.50	26
35. Aurora, Minn.	1.80	1.20	—	—	—	—	3.00	12
36. McKinley, Minn.	5.40	3.60	—	18.00	—	—	27.00	36
37. Greaney, Minn.	2.85	1.90	—	3.00	—	—	7.75	19
38. Chisholm, Minn.	13.35	8.90	.75	—	—	—	23.00	89
39. Biwabik, Minn.	3.15	2.10	—	10.50	—	—	15.75	21
40. Lorain, Ohio	8.25	5.50	—	13.25	—	3.00	30.00	42
41. Cleveland, Ohio	7.50	5.00	.75	8.25	.60	.25	22.35	50
42. Maple Heights, Ohio	1.95	1.30	—	6.00	—	—	9.25	13
43. Bay-View, Milwaukee, Wis.	2.40	1.60	2.25	6.00	.30	—	12.55	16
44. Valley, Wash.	1.20	.80	—	—	—	—	2.00	8
45. Portland, Ore.	2.70	1.80	2.50	—	—	—	7.00	18
46. St. Louis, Mo.	1.50	1.00	7.50	—	—	—	10.00	10

Skupaj — Sum \$463.05 \$308.70 \$28.25 \$194.00 \$1.05 \$20.25 \$1,015.30 3615

Preostanek v blagajni dne 30. junija, 1930:

Sklad za pogrebne in druge stroške \$12,747.36

Tiskovni sklad 1,166.89

Skupaj \$13,914.25

Skupna svota \$14,929.55

Stroški meseca julija, 1930:

Podr. št. 14, za pogreb umrli Frances Mestek \$100.00

Podr. št. 11, za pogreb umrli Ivana Fink 50.00

Julia Gottlieb, plača glavne tajnice 50.00

Najemnina prostora za gl. urad, junij in julij 20.00

Marie Prisland, plača gl. predsednice 25.00

Julia Gottlieb, plača urednice 50.00

Razpošiljanje lista Zarja, (Mailing) 16.65

Poštnina in znamke za razpošiljanje Zarje 10.68

Rev. A. Schiffrer, za znamke in odškodnina za delo 10.00

Klišeji, (Cuts) 5.69

Skupni stroški \$ 338.02

Blagajna dne 31. julija, 1930 \$14 591.53

Julia Gottlieb, gl. tajnica.

ANOTHER HEAD . . .

Koliko jezikov znaš—toliko glav ve-
ljaš—Slovene Proverb.

The Slovene proverb quoted, like many other Slovene proverbs, has much in it that is the truth. Literally interpreted it cannot be said that it is the complete truth because of the very nature of the human creature, but the more thought that is given to it the more the truth becomes real and the sagicity more apparent. Even if the idea of the Slovene is taken away it must be granted that the proposition that there is much truth and a truth that is being accepted by a great many people who in their education and in their daily lives show that the proverb has an assence of truth.

Foreign languages and even scientific languages such as Esperanto and Ido are being studied and taught in our educational institutions so that those who are attending can have the advantages of knowing more languages than the one they have learned because of the necessity of carrying on the daily communication between people in their daily lives. And the schools which are teaching the languages are being patronized, and the foreign languages are being studied not only by pupils who want to have a certain chic and a certain amount of class by being able to quote some phrases in the foreign language they have studied, but by those who find that the acquisition of the foreign language is of such importance that they go to the trouble of attending classes to learn the language.

Languages, no matter which they are, have something of concrete value about them and each in its turn serves as a key to the completely new horizon which would be a closed view to those who do not know several of them. Of late the Slav languages have become more and more prominent. With the close of the World War and with the granting of freedom to a great many of the Slav nationalities there has been a great scramble to learn any language which will serve as the key to the vast amount of culture and thought that is for the asking of those who will learn the Slav languages. Commercially the Slav languages are becoming more and more important. Slav countries are opening treasure houses by their industry and with the application of American genius and American money they are looked to as future commercial nations of the world. Aside from the commercial value there is a cultural value that the knowledge of foreign languages possess which makes one educated simply because it opens an avenue to the culture of new people and to the methods of life that are different.

Our complex life of American society and its far reaching influence, especially its economic prosperity, almost warrants the learning of more languages than only English. The great number of people who make up the American people who have come from other lands and brought other cultures which are important and which should be studied so that the most can be gotten from them without great fumbling.

Slovenes who are not ashamed of the birthright Slovene parents have an advantage which other do not have. The Slovene belongs to the family of a group of languages in which the knowledge of one is the key to all the others. Aside from the fact that there should be some kind of filial duty in learning that language of the parents who have done so much for their children, it is important as the key to the other Slav languages which can be mastered with only simple effort.

Every new language acquired can be truly said to be the creation of an extra person and an extra intelligence which opens vistas to the view that would be closed to the mind if the particular language would not be acquired. Every language stands for a particular culture and particular system of thought which makes the one who knows them more and more important to the community in which he lives. He can take the place of as many persons as the languages he talks. Commercial firms are partial to people who can speak more languages than one, and they prefer to have people who have the command of more languages than only one.

If the commercial and money earning values were not there it is good to know Slovene and having the key to other Slav languages merely from the fact that it is a duty of every Slovene young man and young woman, every boy and girl, to know the language of his parents, for no greater tribute can be given to a father and a mother than to speak the language they know best. Certainly enough cultural background lies behind the languages to make it worth the while to learn the language and in that way become worth more heads than one by knowing several languages.

(Cleveland Journal)

"THE CATHOLIC SCHOOL"

From the Evangelist, Albany.

For the greater part of a century Catholics of this country have been contributing a maximum of educational effort to the several States with no recompense save at least mild suspicion and more than occasional interference. They have built up without State or other outside aid a magnificent system of religious

schools, at the same time shouldering their share of taxation to support the State school system. The double burden has been carried without complaint, even though the unfairness of it has been keenly felt.

Apart from the fear that State aid might mean State interference and perhaps control, with the possible result of the gradual elimination of the very reason of the Catholic school's existence, religious education, Catholic leaders delayed the demand for parity in State financial recognition until their schools could prove parity in standards of secular education.

Today, even elements hostile to Catholic schools dare not challenge their excellence in educational facilities or results. By test they stand comparable and often excel State standards.

The time has come when the question of State recognition must be laid on the table of public discussion to receive the verdict of American fair play. The need of some sort of religious and moral training in the education of the young is receiving more widespread recognition every day. Thinking men in public life as well as professional educators are acknowledging the radical defect of Godless education. The Catholic people in America have been pioneers in supplying this need in the training of the young. It is time that their service to the common good be recognized and recompensed by State aid to all public schools whether religious or State.

CATHOLIC EDUCATION

By the Rev. John J. Burke, C. S. P.:

Catholic education is a safeguarding of mind and soul, a preservation of both in the high and holy service of Christ and His Church. Catholic education is instruction in the fundamentals of our Faith; Catholic education does aim to have the individual perfect in his own interior spiritual life with God.

But not solely as a safeguard; not solely that we may defend our Faith against the ravages of a pagan world; not alone for the private, spiritual welfare of the individual, is Catholic education the burden, the anxiety, the joy of the Church now and through all the ages. The Christian faith given her on Pentecost by the Holy Spirit has its own supreme, unique, positive content, than which nothing more positive, more re-creative has been known or will be known in the history of mankind. The Christian faith not only warns against sin—the Christian faith is a life that both bestows upon us, and asks of us, our best, our noblest, our highest. Catholic education is not limited to our grade school years. It is folly for us to say that we can be made in our

early years so strong and sure in the Faith as afterwards to be able to drink with impunity any draft of knowledge or experience that might be offered.—From an address at Notre Dame university.

MEETING OF THE INTERNATIONAL UNION OF CATHOLIC WOMEN'S LEAGUES

The Eighth International Conference of the International Union of Catholic Women's Leagues was held in Rome, Italy from May 20 to 25. An International Congress of the Junior Section of the I. U. C. W. L. was also held in Rome from May 17 to 25 and on May 27 occurred the meeting of the International Catholic Association for the Protection of Young Girls

The Conference of the I. U. C. W. L. was attended by perhaps three hundred women from twenty-eight countries and was confined to the study of family morality. Reports were made on the conditions in the moral, religious and economic life of today which are injurious to family morality. Lack of preparation for marriage, the general weakening of parental authority, divorce, the defecation of hygiene, mixed marriages and secular education were studied as causes of the present day situation of the family. Resolutions were passed regarding the organization of religious and moral action for the improvement of family morality in intellectual circles, agricultural districts and among working people. Continued religious instruction from primary grades through the university was urged and the organization of professional women encouraged.

Among the propositions submitted and passed at the meeting was one making the I. U. C. W. L. responsible for the decorations at International Eucharistic Congresses and another on the posting of the hour of Mass in all hotels in the countries represented in the Union.

The program for the next three years is a study of EDUCATION based on the recent encyclical of the Holy Father.

The official delegates were received by the Holy Father and were invited to attend the Holy Hour at St. Peter's at which the Pope officiated.

HELPFUL HINTS.

To Clean Black Silk

If you wish to clean black silk, the best results are obtained in this way: Brush the silk thoroughly. Lay it out flat on a table with the right side up. Wipe it well with a black cloth, strain some coffee through a piece of muslin, and sponge the silk with this coffee. When almost dry iron it on the wrong side.

To Prevent Canned Goods From Freezing

To prevent canned goods from freezing slip each jar into a paper bag; then slip another paper bag over each jar. The contents will never freeze, nor will the jar burst, no matter how cold it may be.

Weight and Measures You Should Know

A cup of sugar equals 1/2 pound.

A cup of lard or butter equals 1/2 pound.
A cup of rise equals 1/2 pound.
A cup of flour equals 1/4 pound.
A cup of chopped meat (well packed) equals 1/2 pound.

To Remove Paper From a Table Top

If paper sticks to your table top or other varnished surface, treat it in this way: Put a few drops of oil on the paper; then rub gently with a soft rag. The paper will come off and leave very little evidence of having been there.

QUESTIONS

Who is the famous blind woman the anniversary of whose birth occurs the 27 of June?

Why do sailors wear trousers that are wide at the bottom?

What is the origin of the word "pecuniary"?

When did the word "flapper" originate?

Where was the first World's Fair held?

Answers

Helen Keller is the famous blind woman the anniversary of whose birth occurs June 27th

Sailors wear trousers that are wide at the bottom so that they can roll them above their knees when cleaning decks or when landing in shallow water.

The word "pecuniary" is derived from "pecus", Latin for cattle, because the ox was once the unit of currency.

The word "flapper" has been in use in England for nearly two centuries, originally meaning young ducks not yet able to fly. It was first applied to growing girls during the early part of the eighteenth century.

The first World's Fair was held in London in 1851.

QUESTIONS

Who was the President of the United States who had the greatest number of children?

Why was the eagle changed on American currency?

What metals are used in American money?

When is the White House open to visitors?

Where was Calvin Coolidge born?

Answers

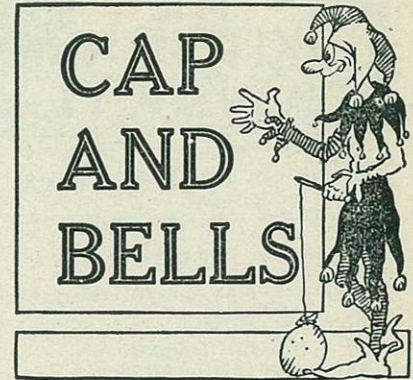
William Harrison had more children than any other President of the United States—six sons and four daughters.

The eagle formerly used on United States currency was changed because it was the bald eagle, a "piratical parasite"; it was changed to the golden eagle, now used on our money.

Gold, silver, nickel and copper, and also tin and zinc as alloys, are the metals used in American money.

The White House is open to visitors from 10 A. M. to 2 P. M. every day except Sunday.

Calvin Coolidge was born at Plymouth, Vermont.



WELL, THAT'S PERFECT

"Yes," said the man in the ancient overcoat with bulging pockets, "Bill and me are in partnership, but we don't carry the same goods."

"Explain yourself," said a friend.

"Well, Bill goes around sellin' a stove polish that leaves a stain on the fingers, and I go around next day with the only soap that will take it off."

Too Late

She wanted to be in the beauty chorus, so she wrote an application, enclosed her photograph, and was asked to come for an interview. Imagine her surprise when she was told by the manager that she was too late.

"Is the position filled, then?" she asked.

"No," replied the manager. "I meant that you should have come when you had your photograph taken."

James, Are You Slipping?

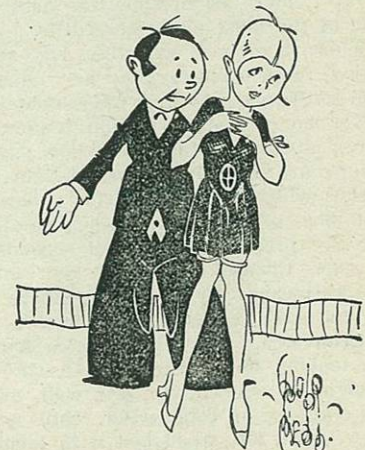
She—James, dear, can you see the moon?

He—Yes, my dear!

She—Oh, James! Then you don't love me any more!

He—Don't you know that love is blind?

HER TRUE LOVE



She—I love overpowering men.

He—How many have you overpowered?



(©. 1930. Western Newspaper Union.)

Man is but man, inconstant still,
and various:
There's no tomorrow in him like
today:
Perhaps the atoms, whirling in his
brain,
Make him think honestly this pres-
ent hour:
The next, a swarm of base, un-
grateful thoughts
May mount aloft.—Dryden.

SEASONABLE FOODS

When the green tomatoes are fully grown they may be sliced, dipped into crumbs and egg and fried as ripe ones, making a most tasty luncheon dish.



Eggs Baked in Tomatoes.—Cut off the tops and scoop out the centers of

six tomatoes. Put one-half teaspoonful of butter into the cavity, then drop in a raw egg, being careful not to break the yolk. Season with salt and pepper and add another bit of butter on top. Set into gem pans to bake. Serve with a cream sauce.

Everybody likes french toast when it is well prepared. Beat two eggs slightly, add one-half teaspoonful of salt and two-thirds of a cupful of milk. Dip the slices of bread which are cut in uniform thickness into the mixture, cover well on both sides and fry on a hot griddle which is lightly greased. When brown on both sides serve hot with maple sirup or cinnamon and sugar mixed together.

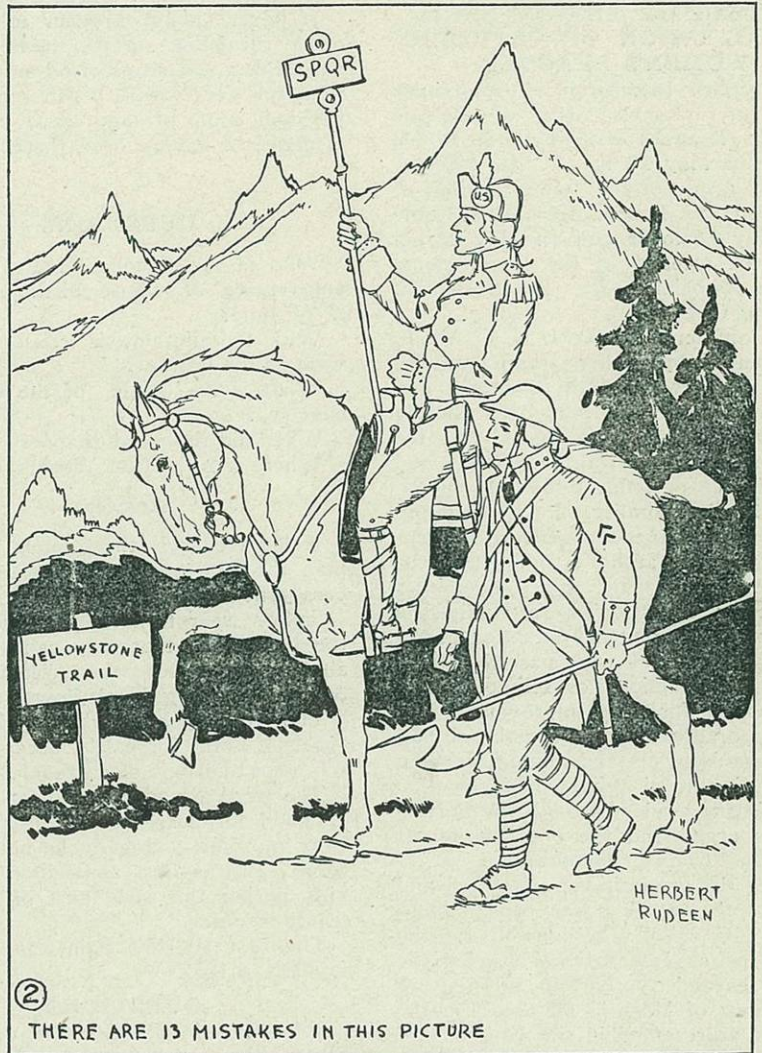
As America produces a large part of the cheese made in the world, we should have a higher appreciation of its food value, as do the countries on the other side of the oceans. We serve it more as an appetizer than as one of the most nutritious foods.

There are those who like, buy and enjoy fresh cheeses that are chewy and tough when cooked. Cheese should never be cooked at a high temperature, any more than milk or eggs. There are countless most delightful dishes which have cheese for a basis, but most of such dishes when palatable are prepared from well seasoned cheese. Cheese should be kept and properly cared for for a year before it is ripe enough and of good flavor.

Lemonade.—Extract the juice from six lemons, add sugar to taste, three-fourths to one cupful; stir well, add six cupfuls of cold water, chill and serve with ice, garnished with lemon slices.

Nellie Maxwell

WHAT'S WRONG AND WHERE?



②

THERE ARE 13 MISTAKES IN THIS PICTURE

How good are you at finding mistakes? The artist has intentionally made several obvious ones in drawing the above picture. Some of them are easily discovered, others may be hard. See how long it will take YOU to find them.

Solution next month.

SOLUTION FROM THE AUGUST ISSUE

- 1—Lumberjack on right is wearing derby hat
- 2—Egrets do not occur in north woods
- 3—Lumberjack is wearing horn-rimmed glasses
- 4—Water would not be quiet at foot of falls
- 5—Lumberjack has one glove and one mitten
- 6—Stone castles are not found in north woods
- 7—Lumberjack is wearing collar and tie
- 8—Lumberjack is carrying fountain pen in pocket of coat
- 9—Lily pads would not be found at bottom of falls
- 10—Peavey handle is too long
- 11—Bit on peavey hook is wrong

HOW SMART ARE YOU?

The above puzzle "What's Wrong and Where?" is the second of a series which shall be continued for some time. The solution to the first is given in this issue, so that you can get a clear idea how the problem is to be solved. The artist has made some mistakes in the drawings, but in most cases the place, characters, and objects are put in wrong surroundings. To give you a hint for puzzle No. 2; the officer's and soldier's uniforms should be particularly observed.

To repay you for your efforts, two prizes shall be given for the most accurate answers. The first shall be a S. L. U. pin, and the second the first book published by the Union. Your letters must be in our office by the 20th of each month.



Trije rodovi

DOGODKI IZ NEKDANJIH DNI

Spisal Engelbert Gangl



(Dalje.)

Prišlo je kesanje, a bilo je prepozno. Otresti se je hotel prijatelja, a bil mu je že čisto v oblasti. Polastila sta se ga obup in brezbriznost. Roke je držal navskriž in gledal malomarno, kako se mu udara strop nad glavo. Kar je iztržil, je morala skriti in utajiti žena, da je bilo za največjo potrebo. Plesec se je vdal pijači. Ko je pil samo popoldne, ni bilo tolikega zla, a ko je začel piti že dopoldne, komaj da se je predramil iz omotice, ko je segel po žganju. So se mu začele črtati črne sence pod očmi. Potil se je ponoči. Votel kašelj mu je kratil spanje. Ljudje so se ozirali za njim. Necenjen in pomilovan je iskal solnčnih potov, da se mu pregrejejo posušeni udje. Njegovi duši ni bilo več solnca. Izgubljeno, zaigrano je bilo njegovo življenje.

Žena je zgodaj posivela. Bila je videti kot staraka, ki nosi težko breme, da jo vsak hip potare.

Po moževi smrti so prodali hišo na dražbi. Kupil jo je Ribič, saj je bila pravzaprav že njegova. Pleščeva je bila s sinom na cesti. Daleka pot pred njo, pot, ki je šla v strm klanec. Vsevprek je raslo trnje, tako gosto prepreženo, da ni mogla stopinja naprej.

* * *

Ribič je prezidal hišo. Dolenje prostore je preuredil tako, da so služili njegovemu namenu. Prebeliti in preslikati je dal vse stene, vse sobe, vse prostore. Izbrisati je hotel vse madeže, ki so viseli tamkaj nanešeni tja z njegovimi dejanji in z dejanji njegove žene.

A madeži so bili tako grdi in ostudni, da se niso dali izmiti. Gledali so skozi beloto prenovljenih sten; gledali so skozi rdeče rože, ki so krile stene gorenjih sob. Videli so se posebno jasno, kadar je mimo hiše žalostno drsala postarana Pleščeva, vedno oblečena v črno, oguljeno obleko. Govorili so celo v glasnem, pekočem očitaniu, ko so jih gledale ponoči oči, ki je odbegnili spanec od njih. Kričali so ti madeži po neusmiljeni osveti, ko je stopil v njihovo bližino Pavel, rojen v trpljenju, dedič svojega očeta.

Ribičeva žena se je veselila preselitve v lepe, svetle prostore na glavnem trgu. Ljudje se bodo odkrivali pred njo, kadar bo slonela na oknu. Spoštljivo bodo govorili o bogati meščanki, ki si je iz nič

pridobila toliko imetja. A ko je zagledala Pavla, ki se je igral med drugimi otroki — trpeli so ga le med seboj! — jo je zbolelo srce, glasno jo vprašajoč: "Kaj pa, če bo s tvojima otrokoma ravno tako? Kaj bo, če prikličejo ti madeži, režeči se z vseh sten, osveto, ki udari otroka? . . ."

Čimbolj sta rasla Lenka in France, tem večji je bil materin strah. Ljubezen materinska je ugasnila v nji pohotnost po denarju in ji zbudila v duši bridko očitane, pekoč kes. Svetli, prenovljeni prostori so se ji zdeli mračni in polni groze, da ni nikoli mogla sama biti doma. Če je šel mož po poslu, sta morala spati poleg nje Lenka in France. Bila sta nedolžna in čista, kot dva angela varuha sta se ji zdela. Iz njiju je seval žar neoskrunjene otroške udanosti, ki vzbuja v materi vesele nade in odganja zle slutnje.

Samo enkrat je zapazil mož, da je šla k Pleščevki. Sama ni vedela, zakaj. Oblekla se je in denar je vzela s seboj. Štorila je to nevede. Dobiti je hotela sredstvo, ki naj izbriše madeže, da ji ne bo bivanje na domu tako strašno in neznosno.

A Pleščevka, majhna in od bremena uklonjena k tlom, se je zravnala pred njo ponosno in samozavestno. Drgetale so ji mišice v obrazu. Ribičeva pa se je čutila tako majhno in polno pregreh, da si ni upala pogleda obrniti nanjo. Od sramu se ji je stisnila in ji omahnila roka, ko ji je ponujala denar.

"S tem denarjem ste mi odkupili moža; imejte ga sami!"

Zbodle so jo te besede hujše od noža, zbolele bolj od vsake bolečine.

In mož jo je sprejel z besedami: "Ali te morda peče, ali te mori kes, ker si mi pomagala do blaginje? Sram te bodi! Čemu sem te pa vzel?"

In tako je bilo njeno življenje dokončano. Ni se ozirala po pozdravih, ni hodila med ljudi. Zakaj videlo se ji je, da se poznajo madeži tudi na nji, da se ozirajo ljudje za njo. Zdelo se ji je, da pljune vsak na tla, kdor gre mimo hiše. Vse ji je bila Lenka, Franceta ni marala. France naj bo očetov, a Lenka naj pije vso žalost in ves plamen njene ljubezni. Naj zraste v varnem, toplem, z ljubeznijo obsijanem zavetju, da bo blaga in dobra, čista in lepa, kakor ni bila mati . . .

"Sram te bodi!" se je oglašalo v nji.

"Odkupili ste mi moža!" ji je govoril glas Pleščeve.

"Sram te bodi, sram te bodi!" je kričalo od vseh strani podnevi in ponoči.

Kadar ni mogla spati, se je nekaj začelo sukati pred njenimi očmi. Bile so rože, naslikane na stenah, krijoče madeže. Sukale so se v divjem vrtnicu, razraščale so se v široke, krvavordeče lise, se krčila v ozke kolobarje. Pretvarjati so se začele v spačene obraze, v dolga, nakremžena lica. In tam iz dalje, iz krvavordečih, široko razvitih rož se ji je prikazal bled, upadel obraz z globokimi, črnimi sencami pod vdrtimi očmi. Bil je obraz Pleščeve!

Drgetala je od strahu. Oblival jo je znoj. Zbudila je moža.

"Jezus, Marija! Pri nas straši! On se vrača — Plesec!"

A Ribič je spal. Tih in miren mu je bil počitek.

Začela je iskati utehe v molitvi. Klečala je pred podobo Jezusovo, ki ga je obkrožal venec rož.

In ko se je hotela potopiti v molitev, v čisto in pravo, ji je zašepetal glas na uho:

"Gorje ti!"

"Odkupili ste mi moža!" se je oglasilo od druge strani.

Glas je rastel bolj in bolj. Naposled je zopet kričalo od vseh strani:

"Gorje ti, gorje!"

Sesedla se je na tla in roke si je pritiskala na oči. Zopet se je začelo nekaj vrteti pred njo. Bile so rože, naslikane na stenah, krijoče madeže. Pretvarjati so se začele v dolga, nakremžena lica, v spačene obraze. In iz krvavordečih, široko razvitih rož, tam iz dalje se ji je začel bližati bled, upadel obraz s črnimi, globokimi sencami pod vdrtimi očmi . . .

"Jezus, daj vsaj, da umrem!" je zaprosila.

A ustrašila se je lastne prošnje.

"Kaj bo z njo, z Lenko, če umrem?"

In ko si je splevala lase in se pogledala v zrcalo, je zagledala pred seboj bled, upadel obraz s črnimi globokimi sencami pod vdrtimi očmi. Bil je njen obraz!

Od dne do dne so ji bile noge težje. Naposled je obležala in umrla. Globoko v jamicah so ji počivale oči, usta so ji bila napol odprta. Počivala je kot človek, ki ga umori težko duševno trpljenje. Poznalo se je na njenem licu, da je bilo vse polno bridkosti v srcu, preden je nehalo utripati.

* * *

In Ribič je divjal po spalnici gor in dol. Globoko mu je visela glava na prsni. Ni se upal pogledati kvišku ali na stran, da bi ne videl madežev. Sicer se jim je že privadil. Trd je in vsakdanji človek, ki se kmalu tako razmisli. Ali vidi jih vselej, kadar mu pride Pavel pred oči. Kadar stoji pred njim,

se mu zdi kot glasno, kričeče očitjanje, ki mu seza v srce kot nož. Pa da bi imel zmeraj to očitjanje poleg sebe? Da bi mu dal Lenko in si tako zagrenil zadnje dni življenja? Ali bi ne bilo strašno, prebiti vsak dan tako noč, kakršna je današnja, ki jo je povzročil Pavel s svojim nocojšnjim vedenjem?

Zato pa se mora zgoditi tako, kakor je sklenjeno in dogovorjeno!

Vse je še enkrat natanko premislil.

France, ki je še v tujini, mora domov. Njemu izroči obrt in hišo, zase obdrži toliko, da mu bo dovolj do smrti. Lenka vzame Zavinščaka, a on se preseli k njima. To je glavno! Nič več noče gledati madežev; tudi noče več videti ljudi, ki bi ga spominjali preteklosti. To pa se zgodi, če gre Lenka v Zavinkovce in če pride on za njo. Potem bo daleč od spominov in grobov . . .

Upehan od razmišljanja, truden od beganja je legel, ko je pozvanjalo k dnevu.

To jutranje dremanje ga je bolj utrudilo, nego bi bil prečul vso noč. Mučile so ga hude sanje. Zasedovala ga je divja zver, a njegove noge so bile težke in trudne, da ni mogel nikamor z mesta. Ljudje so stali vzpota in so pomilovalno gledali nanj. Ali nihče ni pristopil, nihče se mu ni približal, da bi ga otel.

"Škoda čislanega meščana!" so klicali od strani, a pomagali mu niso.

Prišlo je svetlo jutro, ki ga je rešilo. Zakričal je v sanjah in se je zbudil.

(Dalje prih.)

USTAVA IN PRAVILA.

(Nadaljevanje s 149. strani.)

ČLEN XXIV.

Prisega novoumeščenih uradnic podružnice ali glavnega odbora.

Zapriseženo dvignejo desnico:

Jaz svečano obljubim, da hočem spolnovati vsa pravila naše podružnice in SŽZ., katera spadajo v moj urad. Potrudila se bom, da bom vredna zaupanja, katerega so mi izkazale članice naše podružnice (delegatinje). Povsod bom delovala za povzdigo in ugled SŽZ. ter spolnovala vsa pravila, ki so sedaj ali ki pridejo v veljavo za časa mojega uradovanja. Nikdar ne bom storila ničesar, kar bi omadeževalo našo podružnico ali organizacijo. Ob poteku mojega uradovanja bom izročila vse imetje, ki spada (podružnici) ali (Zvezi), in se bo v mojih rokah nahajalo. Povsod bom gledala za napredek Zveze in pravično bom postopala v vsakem oziru. Vse to javno prisegam in se s častno besedo zavežem kot katoličanka, narodnjakinja in kot zavedna slovenska (hrvatska) žena (dekle). V to mi pomagaj Bog!